Զ. Տ ԼՐԻ 1701 ԹՒԼՍԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 5 ՀՈՒԻ 4382 — Հ. Տ. 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1889 — Ն. Տ. 26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1889 — ՀԻՃՐ. 30 ՄՈՒՀԱՄԻՐԻՄ 1307 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՐ ՈՐ ԵՒ ԻՆՁ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آره‌وك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԳԻՆԸ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ հայոց Տարեկան գրանցեալ թերթեր		160
» » Վեցամսեայ »	»	80
» » Եռամսեայ »	»	40
Դուռաւոր » Տարեկան »	»	200
» » Վեցամսեայ »	»	100
Օտար երկիրներէ տարեկան ֆրանգ		56
» » վեցամսեայ »		28

Դուռս զրկուած լրագրաց համար ծախքը հեղինակութեան վրայ է
խմբագրութեան զրկուած նամակ կամ գրութիւն չեն չարուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ՊՈՒԼԱՆԺԷԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՆՔԸ Ի ՖՐԱՆՍԱ.

Երեսփոխանական ընտրութեանց մէջ Պուլանժէութեան պարտութիւնն այնչափ աւելի ծանր և վճռական է որչափ մեծ էին Պուլանժէ զօրավարին տածած յոյսերն այս ընտրութեանց ելքին վրայ։

Ընտրութիւններէն մի քանի օր յառաջ, Զօր. Պուլանժէ, որ վերջապէս Լոնտոն կը դտնուէր և ո՛չ ֆրանսական սահմանաց մօտ, խօսակցելով Փէլ Մէլ Կազէթի խմբագրին հետ, ըսաւ. «Յաջողութեան մասին բացարձակապէս ապահով եմ։ Վստահութիւն յայտնեց թէ նոր Երեսփոխանութեան մէջ իւր մեծամասնութիւն բաւական ստուար պիտի լինի Փարիզի Մոնմարթրի շրջանակէն իւր ընտրութիւնը վաւերացնելու համար։ (*)

—«Եւ իմ՝ ընտրութիւնս վաւերացուելուն պէս, Ֆրանսա պիտի մտնեմ։

—Թէ՞։ Հապա ձեզ դէմ վճռեալ դատապարտութի՞ւնը։

—Զօր. Իմ երեսփոխանական ընտրութիւնս վաւերացուելուն պէս, Գերագոյն Ատենին դատավճիռն ինքնին կը բեկանի։ Իմ ընտրութիւնս վաւերացնող պուլանժէական մեծամասնութիւնը Գերագոյն Ատենին վճիռն ալ պիտի ջնջէ անշուշտ։

—Թէ՞։ Ի՞նչ պիտի լինին վերաքննական (պուլանժէական) ընտրութեանց հետեւանքը։

—Զօր. Արդի նախարարութիւնը պիտի տապալի անմիջապէս։ Բառնօ պիտի կազմէ ուրիշ նախարարութիւն մը, որ նմանապէս պիտի տապալի, և այսպէս շարունակաբար, մինչեւ որ՝ հանրային կարծեաց ճնշումէն բռնադատեալ՝ Բառնօ ինքն եւս հարկադրի հրաժարիլ։

—Թէ՞։ Նոր Երեսփոխանութեան գումարումէն ետքն, ո՞րչափ ժամանակ կուտաք Պ. Բառնոյի՝ մինչեւ որ հարկադրի մեկնիլ Էլիզէի նախագահական պալատէն։

—Զօր. Մէկ ամիս։

—Թէ՞։ Հաշուի չէ՞ք դներ Ծերակոյտ, որ անշուշտ հզօր մարմին մ'է։

—Զօր. Հաշուի չե՛մ դներ Ծերակոյտը։ Նա չատ բարեբաստ պիտի համարէ ինքզինք եթէ թող տանք որ ինքնին լուծուի ու վերնայ մէջտեղէն։

—Թէ՞։ Եւ երբ Հանրապետութեան Նախագահը, նախարարներն և Ծերակոյտը մի առ մի մեկնելով ասպարէզը բաց թողուն, ի՞նչ պիտի լինի Վերաքննականաց երկրորդ գործը։

—Զօր. Նոր Երեսփոխանութիւնն յայնժամ Սահմանադիր ժողով պիտի կազմէ, որ նոր Սահմանադրութիւն մը յօրինէ, և պիտի առաջարկէ ֆրանսացի ժողովրդեան վաւերացման։

—Թէ՞։ Ուրեմն նոր ընտրութի՞ւնք պիտի կատարուին յայնժամ։

—Զօր. Այո՛։ անխուսափելի են։ և վերջնական յաջողութեան մասին կատարեալապէս վստահ եմ։

* * *

Իրականութիւնը, բարեբախտապէս, ո՞րչափ հեռի է այս պուլանժէական գուշակութիւններէն։

Հակահանրապետական ոյժերը, նոր Երեսփոխանութեան մէջ, առ առաւելն 220 անդամ պիտի լինին,—Պուլանժէականներ, Թագաւորականներ, Պոնափարթեաններ, Պուլանժէի կուսակից կամ ոչ։

Այս փոքրամասնութեամբ ո՛չ Պ. Բառնօ կը տապալի, ո՛չ ալ Ծերակոյտը կը լուծուի։

Եւ քանի որ Հանրապետութեան Նախագահն և հանրապետական Ծերակոյտը վտանգէ զերծ մնան, Հանրապետութիւնն իսկ յապահովի է, եւ Պուլանժէ աւելի քան երբեք հեռի կը մնայ իւր երազած դիկտատորական իշխանութենէն։

Զենք ըսեր թէ այդ փոքրամասնութեամբ նախարարութիւն չի տապալիր։ Նախարարութիւնք տապալեցան երբ հակահանրապետական երեսփոխանք 200է պակաս էին։ Բայց յայնժամ արմատական կուսակցութիւնը Միապետականաց հետ կը քուէարկէր օրուան նախարարութեան դէմ։ Ցանցանքն Հանրապետականաց էր։

Նոր Երեսփոխանութեան մէջ եւս Արմատականք թիւ մը կը կազմեն, թէեւ առ այժմ չգիտենք ո՞րչափ։ Այս Արմատականք ըստ մեծի մասին յարեալ են Սահմանադրութեան վերաքննութեան գաղափարին, թէեւ՝ աւելորդ է ըսել՝ իրենց պահանջած վերաքննութիւնը Պուլանժէի և իւր կուսակցաց մտադրածէն տարբեր բան մ'է։

Պ. Թիւռաւի նախարարութիւնը բացարձակ կը հակառակի Սահմանադրութեան վերաքննութեան։ Իրաւամբ համոզուած է թէ այժմեան Սահմանադրութեամբ Ֆրանսա կը վայելէ պէտք եղած չափով ազատութիւն։ Սահմանադրական յաճախակի վերաքննութիւնք ժողովրդեան վստահութիւնը կը խախտեն։

Կրնայ պատահիլ ուրեմն որ սահմանադրական վերաքննութեան դէմ սկզբունքը քուէարկել տալու համար Արմատականք Պուլանժէականաց և Միապետականաց հետ դաշնակցաբար քուէ տան Պ. Թիւռաւի նախարարութեան դէմ։

Ասի կրնայ ծագիլ նախարարական տագնապ։ Մարդարէ պէտք չէ լինիլ այդչափը դուշակելու համար։ Բայց ասով ո՛չ Պ. Բառնօ կը տապալի, ո՛չ Ծերակոյտը կը քայքայի, ո՛չ ալ Պուլանժէ Ֆրանսա վերադառնալու քաջութիւն կը ստանայ։

Ընդհակառակն, այս երեսփոխական ընտրութիւնք իրենց ամբողջութեամբ ժողովրդային վաւերացում մ'են Պուլանժէ զօրավարին դէմ Գերագոյն Ատենի կողմէ արտասանեալ քաղաքական դատապարտութեան, քանի որ այս ընտրութիւնք մեծամասնութիւն տուին այն դատապարտութիւնը ձեռք բերող հանրապետական կառավարութեան։

Հանրապետականաց անմիութենէն նորանոր երկպառակութիւնք կրնան ծագիլ, և Ֆրանսայի ներքին կացութիւնը նորանոր անստուգութեանց կընայ մատնուիլ։ Բայց ասոր պատասխանատուութիւնը դարձեալ Հանրապետականաց պիտի վերադրուի։ Հանրապետութեան ճակատագիրն այսօր եւս Հանրապետականաց ձեռքն է ինչպէս էր շաբաթ մը յառաջ։

Տեսնե՞նք թէ՝ դէպքերէն խրատեալ՝ այսուհետեւ ի՞նչպէս պիտի տնօրինեն զայն։

ՊՈՀԵՄԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Պոհեմիոյ գերման կուսակցութեան պետերն յայտարարութիւն մը հրատարակեցին, որով կը մերժեն մասնակցիլ Զեհերուն հետ ի Վիեննա գումարել առաջադրեալ խորհրդակցութեան։ Այս գերման գործիչք կ'ըսեն թէ ցորչափ աւստրեան կառավարութիւնն իբրեւ հակասահմանադրական ձեռնարկ բացարձակ չդատապարտէ Աւստրիոյ Կայսրը Պոհեմիոյ թագաւոր օծելու խորհուրդն, իրենք չեն կրնար ըմբռնել ո՛և իցէ իրաւախոհութիւն Պոհեմիոյ Գերմաններուն և Զեհերուն միջեւ։

Գերմանաց այս յայտարարութեան վրայ խօսելով, Թասֆիֆ կոմսին թերթը, Փրէսէ, կը հասկնայ թէ կառավարութիւնը պատրաստ չէ Զեհերուն պահանջումը գոհացնելու։ Ցորչափ Գերմանք ընդդիմանան, ի Փրակա թագադրութեան ամէն դաղափար պէտք է ի բաց վանել, զի անհնար է որ Կայսրը Պոհեմիոյ թագը կապէ Պոհեմիոյ ազգարնակութեան երկու հինգերորդ մասին կամաց հակառակ։ Եթէ թագադրութիւն տեղի պիտի ունենայ, բովանդակ պոհեմական աղդին հաւանութեամբ պէտք է լինի։ զի թագադրութիւն պէտք է նշանակէ ցեղերուն միջեւ հաշտութիւն և ո՛չ թէ ցեղի սը յաղթանակն ուրիշ ցեղի մը վրայ, որ ո՛չ նուազ հաւատարիմ հպատակ է Հապսպուրկեան Տէրութեան։

* * *

Պոհեմիա 5,558,000 բնակիչ ունի։ Սոցա երկու հինգերորդ մասը գերման ցեղէ են, երեք հինգերորդը չեհ են, կամ սլաւ ցեղէ, իրենց դրացեաց նման (բնակիչք Մորավիոյ և Սիլեզիոյ)։ 96 առ 100ը կաթոլիկ են, մնացեալք բողոքական, 90,000 Հրեայներէ զատ։ Պոհեմիա հարուստ և բարեբեր երկիր մ'է։ 400 քառակ. կը պարունակէ, և աւելի քան 12,000 աւաններ և գիւղեր։ Պոհեմիա Վիեննայի կեդրոնական խորհրդարանին կը զրկէ 92 երեսփոխան։ Նահանդային դործերը կը քննուին ու կը տնօրինուին Նահանդային Երեսփոխանական ժողովոյ մը մէջ, որ կը գումարի ի Փրակա, և 241 անդամէ բաղկացեալ է։

1526 ին Պոհեմիոյ վրայ իշխող արքայական ցեղերուն անսերունդ վերջանալէն ետքը, Պոհեմիոյ ժողովրդեան իրենց ազատ կամքը երկրին թագաւոր ընտրելու Ֆերդինանտ արհիդուքսն Աւստրիոյ, որ յետոյ եղաւ Ֆերդինանտ Կայսր։ Հապսպուրկեան դերդաստանը խաղաղապէս վայելեց Պոհեմիոյ թագաւորութիւնը մինչեւ 1620, երբ Ռէնի կայսրնտիր իշխան Ֆրեդերիկ Բ. փորձեց տիրել Պոհեմիոյ։ Այս ձեռնարկ ի դերեւ ելաւ, Յայնժամ Պոհեմիա ժառանգական թագաւորութիւն հրատարակեցաւ ընդ իշխանութեամբ Հապսպուրկեան Տան, և բուռն մրցմանց հակառակ, ցայսօր Աւստրիոյ ձեռքը կը մնայ։ 1836ին Ֆերդինանտ Կայսրն՝ հօրեղբայր այժմեան Ֆրանձ Եղզէֆ Կայսեր՝ չեհ ազգին բաղձանաց զիջանելով, Փրակա դնաց, և Հրաչէնի պատմական բլրին վրայ կառուցեալ մայր-եկեղեցւոյն մէջ թագաւոր օծուեցաւ։ Իւր յաջորդէն՝ Ֆրանձ Եղզէֆ Կայսրէն՝ նոյն բանը կը խնդրուի այժմ, բայց Մաճառք եւ Գերմանք չեն հաւանիր որ Զեհերն ինքնօրէն գոյութիւն ունենան Տէրութեան մէջ։ Զեհերը կ'ըսեն։ «Մաճառաց հետ նոյն դիրքին մէջ ենք և մեք։ անոնց պէս մեք եւս մեր յօժար կամաք անձնատուր եղած ենք Հապսպուրկեան Տան, և հետեւապէս այդ Տունը ներկայացնող վերհսկողը պէտք է նաև մեզ մայրաքաղաքին մէջ թագ դնէ մեր վաղմի վերհսկողաց նման։» Ցիսուն տարիէ հետէ ազգային զդացումը շատ զարդացած է Զեհերուն մէջ, եւ Պոհեմիոյ Սլաւք միահամուռ կը պահանջեն բան մը զոր իրենց «պատմական իրաւունքը» կը նկատեն։ Բայց մի և նոյն պատճառներով, Աւստրիոյ Գերմանք և Մաճառք կը վախնան որ Տէրութեան մէջ սլաւ տարրը չափազանց չզօրանայ։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՒԻՀՈՆԵՌԱԿԻ

Փոէրէ, 22 սեպտ.—Երկկի հայկերոյթին մէջ, զոր կառավարութիւնը տուաւ ճարտարութեան Պալատին մէջ Երկաթուղեաց Համաժողովոյն անդամոց, նուագարանք Համաժողովոյն մէջ ներկայացուալ ամէն ազգաց երգերն ածեցին, բայց յաւստրիականէն։ Ասոր վրայ աւստրիացի պատուիրակներէն ոմանք ատին զալեցին։ Հանրային շինութեանց նախարարը ցաւ յայտնեց այս զանցառութեան համար, և բաժակաճառներէն ետքն աւստրիական երգն եւս նուագեցաւ։ Պ. Բառնօ այսօր ի Թոնթէնպլօ ընդունեց երկաթուղւոյ Ընկերութեանց պատուիրակները, մասնաւորապէս շնորհակալութիւն յայտնելով Աւստրիացւոց, որք ուրիշներէն աւելի պատուիրակներ զրկած էին։ Երկաթուղեաց առաջիկայ Համաժողովին ի Փեթերսպուրկ տեղի պիտի ունենայ։

—Մարոքի Կայսեր կողմէ զրկուած դեսպանութիւնը մեծ պատուով ընդունուեցաւ Պ. Բառնոյի կողմէ։ Արեւելեան ընտիր դորգեր և ոսկեայ արծաթի թելերով բանուած թանկագին կերպասներ ընծայ բերած է։

—Աւստրեան կառավարութիւնը լուծեց Կրաձի «Սլաւիա» անուն դրական ընկերութիւնն, որ ի հարաւային Աւստրիա սլաւական մշակութեան գըլխաւոր կեդրոններէն մին էր։ Այս արդարութիւն կը զայրացնէ Սլաւներն, որք Փրակայի սլաւական (չեհական) ակադեմական ընկերութեան լուծումն եւս կը յիշեն, մինչ արձակ համարձակ կը գործեն հանմնման գերման ընկերութիւն։ Սոքա վերջերս հանդիսի մը մէջ պարզեր էին սեւ, կարմիր և ոսկեգոյն դրօշն, այսինքն՝ գերմանական ազգաց վարիմի Հռոմէական կայսրութեան դրօշն, և կառավարութիւնը չէր մերժեր։

—Պ. Զանքով, Պուլկարիոյ ռուսասէր կուսակցութեան պետն, որ Պելկրատի մօտ կը բնակի, յայտարարութիւն մը հրատարակելով, դոհութիւն կը մատուցանէ Աստուծոյ՝ հակառուս Պ. Սթոյանովի մահուամբ Պուլկարիան մեծ թշնամիէ մը փրկելուն համար։ Պ. Զանքով լաւ բաներ չի մաղթեր նաեւ Ֆերդինանտ իշխանին եւ Պ. Սթամպուլովի համար։ Շատ զարմանալի է որ Պ. Զանքով Նախախնամութիւնն եւս քաղաքական վէճերու կը խառնէ։

—Իտալիոյ թագուհին, Եւրոպոյ դեղեցկագոյն իշխանուհեաց մին, իւր կենդանագիրն հանել կուտայ Միլանցի պատկերհանի մը՝ Գերմանիոյ կայսրուհւոյն նուիրելու համար՝ նորա ի Մոնձա մնալուա դատատեան առթիւ։

—Եւրոպեան լրագրերք կը ծանուցանեն թէ Պելճիոյ թագաւորն օսմ. կառավարութենէն խնդրեր է պատուիրակ զրկել ի Պրուսել գումարելի Դեսպանաժողովոյն, որ պիտի զրաղի Դերեվարական խնդրով, և Օսմ. կառավարութիւնն հաւաներ է։

—Պ. Լոտուին Փաշիրը, որ Սբը Իսկաս Վիլնրնթի կը յայտարդէ իբրեւ երմտական խորհրդական խոովին, Դաւիրէ հասաւ։ Սբը Իս. Վիլնսընթի վերջնապէս ընդունած է Օսմ. Պանքային Տնօրէնութիւնը Պ. Թոսթերի տեղ, և մի քանի օրէն Կ. Պոլիս կը հասնի։

* * *

Նաթալի թագուհի Օռեսայի մէջ դահարարդ թանկագին օրոց պատկերներ և ուրիշ բարեպաշտական առարկայներ դներ է, զորս կը կարծուի թէ սերբական Սինոդի ոնդամոց պիտի նուիրէ՝ զանոնք իւր դատին շահելու համար։

—Սերբիոյ կառավարութիւնն ի մտոց դումարելի Աբուսիչնային կամ Երեսփ. ժողովոյն պիտի մատուցանէ տնտեսական բարենորոգման վերաբերեալ կարդ մը ծրագրեր։ Պիտի առաջարկէ մանաւանդ Սակարանի մը կազմութիւնն ի Պելկրատ, առեւտրական սենեակներու բացումը, թղթատարական խնայողական արկղներու հաստատումն, նաև երկրագործական պաշտօնարանի մը կազմութիւնն և արհեստական վարժարաններու շինութիւնը։

—Ռուսիոյ կառավարութիւնը կը խորհի եւս առաւել բարձրացնել ցամաքային ճամբով մուծեալ ապրանաց մաքսերը։ Պերլինի մէջ բուռն դժգոհութիւն կը պատճառէ այս տնօրինութիւն, որ յատկապէս Գերմանիոյ դէմ ուղղեալ կը նկատուի։ Գերմանիոյ առեւտրական սենեակները կը պահանջեն որ Գերմանիա նոյնչափ խստութեամբ պատասխանէ Ռուսիոյ մաքսային անօրինութեանց։ Այս կերպիւ մեծ ճնաս կընայ տրուիլ Ռուսիոյ։ զի վերջին տասնամեկին մէջ, գերմանական ներածմունք ի Ռուսիա աճած են մեծապէս, աւելի քան 500 միլիոն մարք։ Ռուսիոյ ապրանաց վրայ ծանր և արդելիչ մաքսեր դնելով, ծառայութիւն կը մատուցուի Գերմանիոյ բարեկամ երկրաց։ զի յայնժամ Աւստրիա-Հունգարիա և պալքանեան պետութիւնք կրնան Գերմանիա զրկել շատ մը ապրանք զորս սա Ռուսիայէն կը դնէ այժմ։

* * *

Օռեսայի մէջ անցեալ շաբթուն ընդհանուր ցաւ պատճառեց սա եղերական դէպք։ Գերման դատաւոր Պ. Զաուզէ, 34 տարեկան, իւր կնոջ և հինգ փոքր զաւակաց հետ խաղաղ կեանք մը կը վարէր։ Կինը տեսնելով թէ ամուսինն իւր աշխատութեան սենեկէն դուրս չելներ, դուռը կտրելով ներս կը մտնէ, և կը գտնէ թէ կախուելով ինքնասպան եղեր է։ Այս տեսարանէն այնչափ կը ցնցուի խեղճ կնոջ բովանդակ ջղային դրութիւնն որ մայրենական խելագարութիւն կուգայ վրան։ Անմիջապէս խոշոր դաշոյն մը ձեռք անցուցելով, իւր զաւակաց ննջասենեակը կը մտնէ և մին հինգ միւսն երիւսը ու հէս տարեկան երիս մանչերը կը սպանէ ամենայն կատաղութեամբ։ Վեցամեայ դուստրը պահուրտած էր, և ազատեցաւ։ բայց երբ եօթնամեայ որդեակը փախչիլ ուզեց, կատղած մայրն ահելի կերպիւ վիրաւորեց զնա։ Այս միջոցիս սպասաւորք արթննալով օգնութեան հասան։ և պաշտպանեցին խեղճ տղայքն, ինչպէս և դատաւուն տան մէջ բնակող քանի մը դեռահասակ աշակերտները։ Կինն յետոյ ինքզինքն երրորդ յարկէն վար նետելով, մահացու կերպիւ վիրաւորեցաւ։ Դժբախտ դատաւորն տարիներ յառաջ անգամ մ'ևս փորձած էր անձնասպան լինել։

* * *

Կը յիշուի թէ անցեալ տարի Քիսելով անուն պուլկար գաղթական մը փորձեց ի Ձիլրմեվօ (Ռումանիա) սպաննել զՊ. Նաչեվիչ, պուլկար դեսպանն ի Պուքրէշ, բէվոլվերի հարուած մ'ուղղելով նորա վրայ, բայց չյաջողեցաւ։ Երդուեալ դատաւորք անպարտ արձակեցին զՊ. Քիսելով, որ գնաց հաստատեցաւ Քամիլունկ ռումանական քաղաքին մէջ։ Հոն պարտուց ներքեւ ինկաւ, և այս օրերս հարկադրեցաւ գրաւ դնել իւր ոսկեայ ժամացոյցն։ Արդ, հետաքրքրաշարժ բանն այն է որ սոյն ժամացոյցին վրայ արձանագրեալ է Պարիզ։ Ասոր բացատրութիւնն է թէ Պարիզի Ազգային Գրադարանի մասնաճիւղ մը կայ Ռումանիոյ մէջ։ Գրադարանի տնօրէնն Պ. Ռոսէթ, Պարիզ գրելով՝ Քամիլունկ հրաւիրեցաւ։ Ռոսէթ ինքն ալ ներկայ գտնուելով՝ Քամիլունկ ոստիկանութիւնն ի Պարիզ գրեցաւ։ Ոստիկանութիւնն ալ Պ. Ռոսէթի հետ՝ Քամիլունկ

նագրուած էր Պուքրէշի ռուս դեսպան Պ. Հիթրովոյի անունն, որ նոյն ժամացոյցը նուիրած էր Պ. Քիսէլովի։ Ռումն լրագիրք բացատրութիւն կը պահանջէն, յիշեցնելով թէ Քիսէլով Պուլկարիոյ վարչական ծառայութենէ պաշտօնակ եղած էր գողութեան պատճառաւ, և այս պաշտօնակութեան վրէժը լուծելու համար փորձեց սպանել զՊ. Նաչէւիչ։ Ի՞նչպէս կարելի է որ այսպիսի մարդ մը Ն. Վասիլեանէն ոսկի ժամացոյց մը նուէր ընդունելու արժանի համարուեր է, կ'ըսեն ռումն լրագիրք։

ՄԻԼԼԱՆ ԹԱԳԱՒՈՐ

Եւրոպական լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Միլան թագաւոր իւր կենաց մեծագոյն մասն ի Կ. Պոլիս անցուցեալ որոշած է, և այս նպատակաւ ինչ ինչ կարգադրութիւններ ըրած է։

ՍԵՐՊԻԱ

Աւազակութեան նոր դէպքեր կը ծանուցուին Սերպիայէն։ Սեմենտրիոյ մօտ գիւղի մը մէջ աւազակաց խումբ մը ոստիկանութեան դէմ դրաւ՝ տան մը մէջ ամրանալով։ Ոստիկանք այս բնակարանն ընդ երկար պաշարելէ և զարնելէ ետքը, չկրնալով ձեռք ձգել չարագործները, կը-բակ տուին չէնքին, և ողջ ողջ այրեցին աւազակներն։ Ոստիկաններէն մին սպանեցաւ և երկու զինուորք վիրաւորեցան։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ ԺՈՂՈՎ

Եկեղեցական Համագումար ժողովն ինիստ գումարեցաւ երէկ ի Պատրիարքարան ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Խրիմեան Սրբազանի, խորհրդակցելու համար եկեղեցական ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց վրայ։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն, թէև ի Պատրիարքարան կը գտնուէր, սակայն յոյժ կարեւոր և ստիպողական խնդրոց կարգադրութեամբն զբաղած ըլլալով, չը նախագահեց Համագումար Ժողովոյ նստին։

Ժողովոյն ներկայ էին Գեր. Խորէն արքեպիսկոպոս Նար-Պէյ, Գեր. Սիմէոն արքեպիսկոպոս Սէֆէրեան, Գեր. Գրիգորիս եպիսկ. Ալչաթեան, Գեր. Մատթէոս եպիսկ. Իզմիրլեան և Գեր. Գարեգին եպիսկ. Սրուանձտեանց, ինը վարդապետներ ու տասը քահանայք, ընդ ամենը քսան հինգ ժողովականք։

Ժողովը բացուելով Ամեն. Խրիմեան Սրբազան աղօթք մը կարդաց, յետո որոյ միաձայն հաւանութեամբ ժողովոյ Առենապետ ընտրուեցաւ Գեր. Գրիգորիս եպիսկ. Ալչաթեան և Առենադպիր՝ Արժ. Յովհաննէս Ծ. Վրդ. Արշարունի։

Կրօնական ժողովոյ առենապետ Գեր. Խորէն արքեպիսկոպոս ժողովոյ ներկայացուց այն խնդիրներն, որոց վրայ խորհրդակցելու համար ի նիստ հրաւիրուած էր Եկեղեցական Համագումար ժողովը։

Ներկայացեալ խնդրոց վրայ յաջորդաբար խօսեցան Արժ. Տ. Խորէն աւագ քահանայ Փէշլիվանեան, Արժ. Տ. Յովհաննէս աւագ քահանայ Մկրտչեան, Գեր. Մատթէոս եպիսկ. Իզմիրլեան, Արժ. Ներսէս Ծ. Վրդ. Արսլանեան, Ամեն. Խրիմեան Սրբազան, Գեր. Գարեգին եպիսկ. Սրուանձտեանց և Արժ. Տաճատ Ծ. Վրդ. Ոսկանեան։

Պահ մը դադարէ յետոյ առեանը վերսին բացուելով, նոյնպէս յաջորդաբար խօսեցան Արժ. Տ. Խորէն աւագ քահանայ Փէշլիվանեան, Արժ. Տ. Յովհաննէս աւագ քահանայ Մկրտչեան, Գեր. Մատթէոս եպիսկ. Իզմիրլեան, Արժ. Ներսէս Ծ. Վրդ. Արսլանեան, Ամեն. Խրիմեան Սրբազան, Գեր. Գարեգին եպիսկ. Սրուանձտեանց և Արժ. Տաճատ Ծ. Վրդ. Ոսկանեան։

Պահ մը դադարէ յետոյ առեանը վերսին բացուելով, նոյնպէս յաջորդաբար խօսեցան Արժ. Տ. Խորէն աւագ քահանայ Փէշլիվանեան, Արժ. Տ. Յովհաննէս Ծ. Վրդ. Յակոբեան, Արժ. Մաղաքիա Ծ. Վրդ. Տէրտէրեան, Ամեն. Խրիմեան Սրբազան, Գեր. Մատթէոս եպիսկ. Իզմիրլեան, Արժ. Ներսէս Ծ. Վրդ. Արսլանեան, Ամեն. Խրիմեան Սրբազան, Գեր. Գարեգին եպիսկ. Սրուանձտեանց, Գեր. Մատթէոս եպիսկ. Իզմիրլեան և Արժ. Ներսէս Ծ. Վրդ. Արսլանեան։ Օրը տարաժամած ըլլալով, ժողովն որոշեց յառաջիկայ չորեքշաբթի կրկին գումարիլ ի Պատրիարքարան։

Քաղաքական ժողովոյ առենապետ Աղն. Սահակ եպիսկոպոս և առենադպիր Աղն. Մկրտիչ եպիսկոպոս Մանուկեան երէկ Պատրիարքարան երթալով տեսակցեցան Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հետ։

Խառն ժողովոյ նիստն որ սեպտեմբեր 20ի չորեքշաբթի օրը տեղի պիտի ունենար, Համագումար ժողովոյ նոյն օրն ի նիստ գումարելուն պատճառաւ յետաձգուած է Սեպտեմբեր 22ի ուրբաթ օրուան։

Եկեղեցական վարժարանին համար որոշեալ տան աշակերտք այսօր Արմաշ կը ղրկուին յատուկ պաշտօնեից հսկողութեամբ։ Այս աշակերտաց ուրբ գաւառացի են և երկուքը Պոլսեցի։

Ցառաջիկայ կիւրակէ Ս. Խաչի տօնին առթիւ Ամեն. Խրիմեան Հայրիկ պատարագ պիտի մատուցանէ Գնալը կղզւոյ եկեղեցւոյն մէջ, և երեկոյին Խաչվերացի արարողութիւնը պիտի կատարէ։

Կը լսենք թէ կղզիներու չոգենաւուցմին նախապէս եղած կարգադրութեան մը համաձայն, նոյն առաւօտուն Մեծ Կղզիէն երթեալով Հէյպէլի և Պուրգազ հանգիպելէ յետոյ Գնալը պիտի երթայ ուր մինչեւ եկեղեցւոյ աւարտումը սպասելէ վերջ Մեծ Կղզի պիտի վերադառնայ։

Ուսումնական Խորհրդոյ կողմէ հետեւեալ շրջաբերականն ուղղուած է մայրաքաղաքիս թաղական խորհրդոյ։

Ազգային վարժարանաց Բարեկարգութեան Հրահանգին Ցաւելուածական արտամադրութեանց համաձայն՝ որոց գործադրութիւնն անցեալ Մայիս 6 թուականաւ Պատրարքական յատուկ շրջաբերականաւ մը յանձնարարուած է, ամեն թաղային Նախակրթական Տնօրէն մը պիտի ունենայ՝ ներքին բարեկարգութեան հսկելու եւ վարչական հրահանգներն ու տնօրէնութիւնները գործադրելու համար։

Հրահանգին այս տրամադրութիւնը Թաղ. Խորհրդոյ սմանք դեռ գործադրած չըլլալով, եւ բաց ասած՝ Ուսումն. Խորհուրդս դիտելով որ գպրոցական նոր տարեշրջանն սկսած եւ տակաւին թաղիք վարժարանաց Նախագիր շրջանի վիճակագրին եւ ներկային մատակարարութեան ելմտացոյցը չեն ներկայացուած, ինչպէս որ կը տրամադրեն Բարեկարգութեան Հրահանգին 32 րդ. եւ 41 րդ. յօդուածներն, որոշեց հրաւիրել Պատ. Թաղ. Խորհուրդներն որ հաճին իրենց վարժարանին Տնօրէնն կարգել, եթէ տակաւին չեն կարգած, եւ յայտագրել, ինչպէս նաեւ ըստ տրամադրութեանց վերոյիշեալ յօդուածոց, վարժարանին անցեալ շրջանի տեղեկագիրն եւ ներկային ելմտացոյցը փութապէս պատրաստելով՝ յուղարկել, ի նոյն կցորդելով նաեւ պաշտօնէից ցուցակն՝ հանդերձ իւրաքանչիւրին տուած թոշակաւ։

Այս առթիւ Խորհուրդս կարեւոր կը համարի Պատ. Խորհրդոյդ ուշադրութիւնն հրաւիրել նաեւ Բարեկարգութեան Հրահանգին 21 րդ յօդուածին վրայ, որոյ տրամադրութեան համաձայն՝ հարկ է կրթական Տեսչութեան վաւերացմանը ներկայել նախակրթական ուսումն աւարտող աշակերտաց տրուած վկայականքն։ Իսկ ուսումնարանաց շրջանաւարտներու վկայականքն Ուսումն. Խորհրդոյս կողմէ կը տրուին։ Աւելորդ է ըսել թէ օրինական այս տրամադրութեանց հակառակ տրուած վկայականք՝ օրինաւորութենէ զուրկ լինելով՝ չեն կրնար վաւերական համարուիլ։

Ուսումնական Խորհուրդս կը յուսայ որ պէտք չպիտի ունենայ կրկնելու այս յանձնարարութիւններն, անուրկայ լինելով որ Պատ. Թաղ. Խորհուրդդ Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան հրահանգներն ու տնօրէնութիւնները գործադրելու պարտականութեան մէջ չմերանար։

Մնամք յարգանօք

Ի դիմաց Ուսումն. Խորհրդոյ

Ատենապետ

Յ. ԹԻՐԵԱՔԵԱՆ

21 օգոստոս 1889

Ի Պատրիարքարանի Հայոց

Կ. Պոլիս

Գ. Գրիգոր Արծրունի Մշոյի մէջ ասած է հրատարակել իւր ի Բարիզ ուղեւորութեան տպաւորութիւնները։ Այդ շահագրգռական նկարագրութեանց մէկ մասն երեկուընէ սկսեալ կը հրատարակենք իւր թերթին։ Հետեւարար մեր սովորական թերթին ընդհատեալ կը մնայ մի քանի օր։

Մարտի սեպտ 15 ի թիւն հրապարակ պիտի ելլէ յառաջիկայ շաբաթ առաւօտ։

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ

1890 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔԱՐԻՍՏՈՅԻ

ՍԷՓԷՆԱՐԻՆ

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ (ԱՐԱՄԵԱՆ)

Գին 40 փարայ

Կը գտնուի Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգարարձութեան գրասենեակը Կ. Պոլիս Մեծ-Նոր խան թիւ 48, 49, 50 եւ բոլոր գրավաճառաց քով։

Հիւանդանոցի Հոգարարձութեան կնիքը չկրող օրինակներն անվաւեր են։ 780

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ ՏՊԱՐԱՆԻՆ

Առաջելական Աթոռոյ Ս. Երուսաղէմ

ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ԶԱՍՏՈՒԾՈՅ։ Թարգմ. Տ. Հ. Ա. Սաւալանեանց, գին 5 դահեկան։

ԲՆԱԿԱՆ ԱՍՏՈՒԾԻՒՆ ի պէտս դպրոցաց։ Աշխատասիրութիւն Գեր. Տ. Սահակ Սրբազան Եպիսկոպոսի Խապայեանց։ Գին 8 դահեկան։ 3—5

Ա Զ Դ

Պէշիքթաշի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյս վագճին Իւսկիւտար Իճառիէ։ Զամլըճա Ճաստէսին մահվիւլ դանուած 97 թիւ երկու տուներուն 255 օսմ. ոսկի տուող կայ։

Սոյն գինէն ուզի ծախու առնել ուզող անձինք կը հրաւիրուին ի Խորհրդարան թաղիս, թուականէս սկսեալ մինչեւ մէկ ամիս ամեն ուրբաթ և կիւրակի առաւօտ ժամը 3էն մինչեւ 4։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ Պէշիքթաշի

Ատենապետ Ատենադպիր

Մ. Ա. ԵՒԻՏԱՎԼԻՐԵԱՆ Վ. ՏԱՏԵԱՆ

517 19—30

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱՐԱՇԱԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆԻ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՆՑ

Պերլինի Մէրճիւն դաւառակի գայմագամ անուանուեցաւ Սաֆիկոյի գայմագամ Հիւսէյին Ռիզա էֆէնտի և նոա յաջորդեց Տօմայի նախորդ գայմագամ Թահիր պէյ։

Սալիսէի ասլիճան տրուեցաւ Ամասիոյի հեռագրական և թղթատարական տնօրէն Մէհմէտ էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ զինուորական վարժարանի երկաթուղւոյ և երկրաչափութեան ուսուցիչ կիսարաժնի զօրավար Լէքոք փաշայի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Բաղդատունի նահանգին կեդրոնական նախագիր Մուսթաֆա Հագգը էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Բուսմելիի երկաթուղւոյ նիւթեղինաց և շարժուն գործիքներու ընդհանուր քննիչ Պ. Կոլոշիւքերի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Թորզուլուի նախագիր Մուսթաֆա Ասըմ էֆէնտիի և Պայազիտի Խարբէի ժողովոյ անդամներէն Իպրահիմ աղայի։

Ի ԿԱՅՍ · ՊԱՂԱՏ

Բարձր · Մեծ-Եպարքոսն Երէկ կայսրապատ դնաց և վեհ · Սուլթանի ինչ ինչ հրամաններն ստանալով Պ · Դուռը վերադարձաւ։

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԳԻ ՆՈՐ ԴԵՍՊԱՆԸ

Զօր · Հիւսէյին Հիւսնի փաշա, Փեթերսբուրգի օսմանեան նոր դեսպանը, որ նախորեթաց օրն ի Բ · Դուռն առանձին տեսակցութիւն մ'ունեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ, այսօր մայրաքաղաքէս կը մեկնի, իւր պաշտօնատեղին ուղեւորելով։

ՅՈԲԻԱՆԻ ՓԱՇԱ

Հռոմի օսմանեան նախագիր դեսպան Յոբիանէս փաշա այսօր կամ վաղը մայրաքաղաքս կը ժամանէ Պրինտիզի ճամբով։

ՁՄԻՒՌՆԻՈՅ ՏԻՖԹԷՐՏԱՐԸ

Երէկի Սեպտեմբի մէջ կը կարդանք թէ Զմիւռնիոյ վաճառականներէն Գաղաղեան Միրիճան էֆէնտի հեռագրաւոր մը տուած է Եւրոպական նախարարութեան թէ նահանգին տէֆթերատար Խալիտ էֆէնտի հակառակ օրինաց մնաուկէն սակ առած է։ Այս խնդրոյ քննութիւնն յանձնուած է տեղւոյն կալուածատաց տնօրէն Ալի էֆէնտիի, որ նոյն նախարարութեան կողմէ մայրաքաղաքս հրաւիրուած է։

ՄԱՃԱՌ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Փրոֆ · Արմինիուս Վամբերիի առաջորդութեամբ մայրաքաղաքս եկած մաճառ դիտնական պատուիրակութիւնն, որոյ նպատակն է մաճառական հին ձեռագրեր որոնել Կայսերական Թանգարանաց մէջ, իւր խուզարկութեանց առաջին օրէն կարեւոր գիւտ մ'ընելու բաստն ունեցաւ · զի Թօփ-Գափուի պալատան Կայսերական Թանգարանին մէջ դտաւ Փոլէնեան Մաղնաթարանին երեք յոյժ թանկագին հատորներն, և ուրիշ 20ի չափ կարի շահագրգիռ գործեր։ Ցիշեալ երեք հատորներէն մին ցայս վայր անծանօթ էր դիտնական աշխարհին։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ԴԵՍՊԱՆԸ

Աւստրիոյ դեսպան Պատոն տը Քալիչ առաջիկայ երկուշաբթի կը մեկնի մայրաքաղաքէս Վիեննա ուղեւորելով, ուր կը տանի իւր որդին՝ քննութիւններն անցուելու համար։ Ն. Վասիլեան երկու շաբաթէն կը վերադառնայ Կ. Պոլիս։

ԿԱԶԻ ՄԵՆԱՎՇԱՌԸ

Մեծէրեօր Օշնարել կ'իմանայ թէ Տիմիթրաքի էֆէնտի Ենիտունիա Մագասուտան Վսեմ. Սիմոն պէյի հետ Քաղաքապետութենէն տրաօնութիւն խնդրած է հիմնովին վերանորոգելու Տօրմա Պաղչէի կղզարանն, և այս խընդիր յանձնուած է Քաղաքապետութեան մնայուն յանձնաժողովոյն։

Միւս կողմէ, Պոլսոյ կաղի Օսմ. ընկերութեան տնօրէն Պ · Սիմոն և արտօնատէր Հասան Թասխոն էֆէնտի աղերսագիր մատուցանելով առ Վեհ · Սուլթան, Տօրմա-Պաղչէի կղզարանին շահագործման մենաշնորհը խնդրած են 60 տարուոյ համար։ Ն · Վեհափառութիւն խնդրոյն քննութիւնն յանձնած է Բ · Դրան, որ նմանապէս յիշեալ քաղաքապետական յանձնաժողովոյն կարծիքը պիտի առնու։

Այս առաջարկութեան վրայ, Ենիտունիա Տիմիթրաքի էֆէնտի եւ Քաղաքապետութիւնը խորհեր են թէ Տրմնպաղչէի կղզարանին տ'չ թէ վերաշինութեան այլ շահագործման մենաշնորհն իսկ ընդունուած է սկզբան, և հետեւապէս Վսեմ. Սիմոն պէյի հետ Տիմիթրաքի էֆէնտի յիշեալ կղզարանին շահագործման մենաշնորհը կը խնդրեն, և իրենց մրցակից կը հանդիսանան անգլիացի ճարտարագէտ Պ · Ռիչ, Պերլինցի ձեռնարկու մը, Պոլսոյ կաղի ընկերութեան տնօրէնէն զատ, որ կը յուսայ թէ Պոլսոյ կաղի գործին մէջ ձեռք բերած փորձառութիւնն և յաջողութիւնն իրեն օգտակար կրնան լինել նաեւ Տրմա-Պաղչէի կղզարանին շահագործման մասին։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՀՈՒՆՁԸՐԸ

Գահիրէէ տրուած վերջին լրոց նայելով, հաւանական չէ որ Նիզոսի ջուրք աւելի եւս բարձրանան։ Այս տարի Նիզոսի ածումն չատ նպաստաւոր պայմանաց մէջ տեղի ունեցաւ, և հետեւապէս հունձքերն յաջող են յոյժ, մանաւանդ բամպակն, Եգիպտացորենն և հաւամրգին (ֆոլ-բ)։ Այս վերջնոյ առատութիւնը մանաւորապէս դոհացուցիչ է, քանի որ ֆելլահ ժողովրդեան գլխաւոր սնունդը կը կազմեն։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՃԱՐՏԱՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ

Այս աւուր թուրք լրագրաց մէջ հրատարակեալ պաշտօնական ադդ մը կը ծանուցանէ թէ Նախարարաց Խորհրդոյ որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս · Իրատէով, օսմանեան երկիրներէ արտադրեալ բուրդերն ու բամպակներն և այն նիւթերն որոցմէ կերպասներ կը պատրաստուին, ինչպէս նաեւ · պատրաստուած կերպասներն մաքսատուրքէ ազատ պիտի մնան երբ Թուրքիոյ մէջ մէկ տեղէ մը ուրիշ տեղ փոխադրուին։ Այս որոշման դործադրութիւնն յանձնարարուած է Մաքսային վերատեսչութեան։

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ

Ի Սոֆիա հրատարակեցաւ պաշտօնական տեղեկագիր մը Պուլկարիոյ և Արեւելեան Ռումելիի 1888 տարւոյ վաճառականութեան վրայ։ Ներածեալ ապրանաց գումարն է 64 միլիոն 342,481 ֆրանք, որ սապէս կը բաժնուի։ 46 միլիոն 36,362 ֆրանք՝ մաքսի ենթարկուած ապրանք, 18 միլիոն 306,119 ֆրանք՝ անմաքս ապրանք։

Ի Պուլկարիա և Յարեւ · Ռումելի ապրանք զրկոյ երկրաց մէջ, Անգլիոյ բաժնին կ'ինայ 12 միլիոն 223,965 ֆր · Աւստրիոյ՝ 11 միլիոն 431,634 ֆր · և Թուրքիոյ բաժնին՝ 9,243,757 ֆր։

Մաքսէ զերծ ապրանք ներմուծած են Անգլիա 9,699,811 ֆրանքի · և Աւստրիա 3,845,024 ֆր · ի։

Պուլկարիան արտածմունք այդ տարւոյ միջոցին եղած են 44 միլիոն 332,864 ֆր · ի արժողութեամբ։ Թուրքիա զրկուած են 21 միլիոն 620,400 ֆր · ի պուլկարական արտադրութիւնք, ի Ֆրանսա՝ 6,048,321 ֆր · ի և Յանգլիա՝ 5,802,411 ֆրանքի։

Ուրեմն, Պուլկարիոյ և Արև · Ռումելիի երեք միլիոնէ քիչ մը աւելի ժողովրդեան առուտուրն եղած է 1888 տարւոյն մէջ 106 միլիոն 75,345 ֆր · ի արժողութեամբ։

Երէկ Իրիկուն ճեպընթաց կառաքումով մայրաքաղաքս ժամանեցին կայսրական Թանդարանի տնօրէն Համոլ պէյ և եղբայրը՝ Պեռական Խորհրդոյ անդամ Զալիլ պէյ՝ Վիէննայէն, Պերլինի օսմանեան դեսպանատան խորհրդական Շիւքրի պէյ՝ արձակուրդով, Պերլինէն և Կ · Պոլսոյ պելճիական հիւպատոսն Պ · Բոսոն՝ Վիէննայէն։

—Պերլինի զինուորական հրամանատար մարշալ Օսման փաշա, որ իւր հիւանդութիւնը դարմանելու համար մայրաքաղաքս եկած էր, նախընթաց գիշեր մեռաւ։ Վեհ · Սուլթանին հրամանաւ յուղարկաւորութեան ծախքը կայս · անձնական Արկղէն վճարուեցաւ։

—Պատուական տուեանն երէկ դատեց Մուհարրէմ ու Մէհմէտ Շեւքրի անուն մին եօթն ու միւսն ութ տարեկան երկու տղաքներ որք Օսման անուն մուրացկանի մը տունը մտնելով սնոտուկը կոտրած եւ ութ հարիւր ղրշ · գողցած էին։ Այս մանուկ գողեր գողցուած դրամին երեք հարիւր ղրուշով խաղալիքներ գնած են։ Արդ, դատարանը նկատելով որ խաղալիքները ետ տրուած և դրամն առնուած է, որոշեց այդ երեք հարիւր ղրուշը վերադարձնել Օսմանի, և մնացեալ հինգ հարիւր ղրուշին համար ի հարկին պէտք եղածը տնօրինել եթէ ապացուցուի թէ այդ տղոց կողմէ գողցուած է, որովհետեւ այդ վերջին պարագային համար ապացոյցք կը պակսին։ Իսկ տղայոց համար որոշեց երաշխաւորութեան ներքեւ անելով իրենց ծնողաց յանձնել, որովհետեւ անչափահաս են։

—Անցեալներն ի Պահճէքէոյ Խրվաթ Լէֆթէրի և Բէյոլի դէտերէն Մէհմէտի միջեւ կռիւ ծագելով իւրաքանչիւրն իրեն մէկ էֆէնտի մը ունի։ Էֆէնտիներն ի վերջոյ քարով մը Մէհմէտի գլուխը վիրաւորած և այս վերջինը մէկ քանի օր յետոյ մեռած էր իւր առած վերքէն։ Եղեռնագործ տուեանը մէկ տարուան բանտարկութեան դատապարտած է Լէֆթէրն, որովհետեւ ինքզինքը պաշտպանելու համար վոխադարձաբար վիրաւորած էր իւր հակառակորդը։

—Յ'Աքսարայ Նուսուֆ-Փաշա թաղի Մէլքէզը Օսմանկէ մանուկ վարժարանի հիմնադիր տնօրէն Ալի էֆէնտի կը խնդրէ մեզմէ յանձնուցանել թէ վարժարանին մրցանակաբաշխութեան հանդէսը տեղի կունենայ այսօր նոյն վարժարանին մէջ։

—Սէլանիկէն կը գրեն առ Սապահ թէ անցեալ շաբաթ օր Վարտար Գալէսի անուն տեղը դարձեալ հրդեհ ծագեր և մաս մը փամիւշտներ բռնկեր են։

—Սէրէդէն կը գրեն թէ այս տարի տեղացած կարկուտներու պատճառաւ խաղողի հունձքը թէեւ շատ քիչ է, սակայն բամպակի, անխոնի, ցորենի և գարիի հունձքերը դոհացուցիչ են։ Մխալտոյ հունձքն ևս անցեալ տարուընէ աւելի առատ է։

—Տարեշրջիգագի շրջանաւարտներէն Իհսան ու Մէհմէտ էֆէնտիներն, որք կայս · հրամանաւ երկու տարի առաջ Փարիզ զրկուած էին հեռագրական արուեստն ուսանելու, երկի մայրաքաղաքս վերադարձան։ Սոքա Հեռագրատան մէջ պաշտօնի պիտի կոչուին։

—Նախընթաց գիշեր ի Մաքրիգիւղ այրած տան կարասիներն հարիւր և տասնեակ երեք հարիւր ոսկւոյ ապահովագրուած էին Համբարկ Միւնիխ ընկերութեան։

—Նախընթաց օր թուրք պատանի մը ի Պոլիս իւր մէկ քանի ընկերակցաց կը պատահի որք զինքը սրճարան մը կը տանին տեսակցելու համար և սիկառէթ մը կուտան։ Պատանին այդ սիկառէթը խմելով ինքզինքը կը կորսնցնէ և տանգաւոր վիճակի մը մէջ կ'ինայ։ Ոստիկանք իմանալով անմիջապէս ոստիկանութեան հիւանդանոցը կը փոխադրեն զնա։ Այս պատանին ի Թաթար Բազարջը իւր հօր մեռնելէն իմանալով նոյն քաղաքը գնացած և իւր ժառանգութեան բաժինն տանելով դեռ նոր մայրաքաղաքս վերադարձած էր։ Վրան խուզարկուելով թէև 275 ոսկի գտնուած է, սակայն կարելի չէ եղած հաստատել թէ ունեցած տակն այդչափ էր թէ ուրիշ մաս մ'ալ կար զոր սիկառէթը տուող պատանիք գողցած լինին։ Ոստիկանութիւնն այժմ այս վերջինները կը փնտռէ։ Պատանին սկսած է տակաւ ապաքինել։

—Զմիւռնիոյ կուսակալը, տեղեկանալով որ տեղւոյն թրամվէյի կառքերու պաշտօնեայք, փոքանակ թէս դնելու, գլխարկ կը դնեն և յանձնառագրոյ տրամադրութեան հակառակ զինուորականներէ ամբողջ տոմակ կը պահանջեն, հրամայած է որ յանձնառագրոյ տրամադրութիւնք յարգուին և թրամվէյի կառքերու պաշտօնեայք թէս դնեն։

—Զմիւռնիոյ շրջակայ Սէֆրիհիսար գաւառակի Սըլտամրդ գիւղախմբին մէջ ծովեզերքին մօտ ածուխի հարուստ հանք մը գտնուած է։

—Երկի ի Մեծ Շուկայ Եորկանճըլար փողոց երկու թուրք բեռնակիրք կռուի բռնուելով մին զիւսը դաշոյնով վիրաւորեց։ Ոստիկանութիւնը ձերբակալեց վիրաւորողը։

—Պատժական ատեանը մէկ ամսուան բանտարկութեան դատապարտեց Գանիկ անուն մարդ մը որ Յակոբ անուն ուրիշ մարդու մը վրայ զէնք քաշած էր։

—Իտալական դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Բալլին կոմն և Բիանէլի զրաստն երէկ Իրիկուն Պրինտիզի ուղեւորեցան։

—Երէկ ի Բերա տասն երկու տարեկան տղայ մը Բարմաք Գարուէ անցնող կառքի մը անիւներու մէջտեղ գտնուած երեխին վրայ նստած էր, երբ յանկարծ վար ինկաւ և քիթը ծանրապէս վիրաւորուելով երկու ակռաները կոտրեցան։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ՀԱՎԱՍԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

Գերլիցատ, 24 սեպտ ·

Նաթալի թագուհին Պերկրատ պիտի հասնի առաջիկայ կիւրակի միջօրէին ետքը։

Պերլիցատ, 24 սեպտ ·

Կը ծանուցուի թէ Զարը Պերլին պիտի դայ հոկտ · 9ին (Ն. Տ)։

Լոնտոն, 24 սեպտ ·

Պ · Ռիչարտ, Նախագահ «Օսմանեան Երկաթուղւոյ Ընկերութեան» (Դիմիրլի) յանկարծամահ եղաւ այսօր։

ԴՐԱՄԱԳԱՆ

ՂԱՅԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 14 սեպտեմբեր

Այսօր · Ցունաց և Հրէից տօն ըլլալուն պատճառաւ Ղալաթիոյ Պօրսան դոց է։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 25 Սեպտեմբեր ժամ 5 վայր · 15 երեկոյ

Անգլ · բօնսօլիտ		97	1/8
Օսմ · »	Սերի Դ · բացուեցաւ	16	5/16
» »	» գոցուեցաւ	16	7/16
» »	» Ա ·	29	3/4
» »	» Բ ·	17	1/2
» »	» Գ ·	16	1/4
Օթոման 1871		95	
Փոխառութիւն 1874		102	
Պանք Օթոմանն		11	3/4
Ռուսական փոխառ · 1873		102	
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիչէ)		91	1/8
» »	առանձ · (բրիվիլէժէ)	104	1/8
Տայբա Պանկէ		88	3/8
Տօմանիայ փոխառ · (Ոչիլոր)		108	5/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		25	462

Վիէննա, 25 Սեպտեմբեր, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	119	75
Օսմանեան երկաթուղի	88	40
» Լեգիի բաժնեթուղթք	116	

Բարիզ, 25 Սեպտեմբեր ժամ 3 վայր · 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթի 3 %	194	75
» » 3 %	86	37 1/2
Օսմանեան բօնսօլիտ Սերի Դ · բացուեցաւ	16	70
» » » գոցուեցաւ	16	70
» » » Բ ·	16	25
» » » Գ ·	16	75
Օսմանեան երկաթուղի	71	75
» Լեգիի բաժնեթուղթք	516	
Պանք Օթոմանն	644	37 1/2
Գրէօթ Լիմնէ	690	գ · կ
» Ֆոնսիէ	1285	
Գոնգուսա տ'Լոպտոնդ	95	
Սուէզիի ջրանցք	2295	
Իտալական Ռանթի	92	95
Սպանիական (արտաքին)	74	7/8
Եգիպտական միացեալ	465	
Բրիսրիթէ Թիւրք	456	25
Հէլլենական 5 %	466	37 1/2
Զէք Լոնտրայի վրայ	25	27

ԳԱՀԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԵԳԵՍԻԱ, 1 Սեպտ ·

Ընթերցողք կը յիշեն հարկաւ նուիրական հնութիւնը, զորմէ՝ քան երկ ապացուցական փաստերովք գրուեցաւ Աբեւելքի անցեալ ամի հոկտ · 13ին տրուած 1433 երորդ թիւոյն մէջ։

Այլ և այլ այցելու հնագիտաց ուշադրութիւնը դրաւելէ, և ընդ երկար սակարկութեանց առարկայ լինելէ յետոյ կը լսենք այժմ թէ նուիրական կնքոյն սեփականութեան կէսը՝ ի Պոլիս, եթէ սխալ չենք՝ Մահմուտ փաշա՝ ի Մանասթիր խան հաստատեալ Մ. Տիգրանեան և եղբարց վաճառատունն վերջերս 450 ֆրանսական լիրայի յաջողած է գնել՝ եդեսիացի կնքատէր Հայէն՝ որ՝ ինչպէս կիմանանք, ի մատոյ զայն անձամբ ի Կ. Պոլիս պիտի փոխադրէ եղեր։

Այս թանկագին հնութիւն, որ նուիրականութեանը համազուելու համար հերիք է որ մարդ վերընթերեռնու Աբեւելքի ծանուցեալ թուոյն մէջ հրատարակեալ հաստատական փաստերը, կամ մանաւանդ բաւական է որ ոք պատեհութիւն ունենայ կնքոյն ինքնին ուշադրաւ և խորհրդաբոյր երեսոյթին վրայ ակնարկ մը նետելու, կը կասկածինք որ այժմեան սեփականատէր Հայոց ձեռքէն ելնէ և անցնի նոյն իսկ յօտար երկիր, քանի որ անոր կէսը կը վերաբերի նիւթապէս անօրաց. եալ վիճակի տէր պարզամիտ անձի մը և միւս կէսը վաճառատան մը, որ առուծախի գործոյն մէջ հարկաւ իւր շահուց ներշնչումներէն ևեթ պիտի թելադրի։

—Շաբաթուս մէջ տարին կարգի բաղմաթիւ Հրեայ ազգաբնակ ընտանիքներ մեկնեցան քաղաքէս ի Հալէպ, ուր միանալով այլոց հետ՝ պիտի մեկնին յերուսաղէմ, գործ և աշխատութիւն ստանձնելու համար իրենց մեծահարուստ ազգակցաց ագարակացը մէջ՝ որ ի Պաղեստին։

Թէ եւ յայտնի չէ թէ այս գերազանցապէս «գաղթական ազգին» սոյն գաղթային նոր բեկոր՝ պիտի կրնայ լաւագոյն բաղդի մը հանդիպիլ անդ ուր կը գիմեն յուսով, սակայն սա ստոյգ է որ այդ դասակարգէն գէթ մաս մ'անձանց ասոի մեկնումը՝ բացարձակ դոհութիւն կը պատճառէ քաղաքիս հասարակութեան, ուր՝ ինչպէս ի բաղում ուրեք, իրենց վարքագրուրի դիրքով և գծուած չահախնդրութեամբ՝ ժողովրդեան զզուանքը կը գրգռեն միշտ։

—Գրէթէ 15 տարիէ ի վեր քաղաքս բնակող 116ամեայ Գէորգ անուն Պոլսեցի հայ ժամագործ մը, որ մինչեւ իւր կար

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԱԶԳԱՅԻՆՔ

ԵՒ ԻՐԵՆՑ ԳԵՐ. ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ (1)

Եգիպտոսի բարեջան Առաջնորդ Գեր. Մատթէոս Եպիսկոպոսի հրաժարումը, զոր ծանուցած էր չաբաթ առաւր Աբէ-եէ, այն կարգի լուրերէն է որք չեն կրնար անչմարելի անցնիլ։ Այդ հրաժարական մեծ նշանակութիւն ունի, ո՛չ միայն անոր համար որ Եգիպտոսի առաջնորդական վիճակն՝ իւր բացառիկ դիրքով բացառիկ կարեւորութիւն մը ստացած է, այլ այնու զի, Իզմիրլեան Սրբազան բազմարդիւն պաշտօնավարութիւն մը ունեցած է այդ վիճակին մէջ և միանգամայն գիտցած է սիրելի ու պատկառելի հանդիսանալ համայնից։ Այն երբեք չաբաթներու միջոցին զոր Աբէ-եէի թղթակիցը բաղդ ունեցաւ անցունել յԱղէքսանդրիա և ի Գահիրէ, բնականաբար իրեն առաւ պարտականութիւն համարեց մօտանց գաղափար կազմել այդ երկու կեդրոններու ազգային գործոց վրայ, հաղորդակցելով Եգիպտաբնակ հայոց ամէն դասակարգերուն հետ։ Այս ուսումնասիրութիւն սա հաւաքը գոյացուց թէ Գեր. Մատթէոս եպիսկոպոս իրապէս հոյակապ գործեր կատարած է յԵգիպտոս, բարեկարգելով ազգային կալուածոց մնայակարարութիւնը, բառնալով պարտքերը, բարեղարդելով եկեղեցի ու դպրոց, հարթելով կնճռոտ խնդիրներ, և որ մեծն է քան զայսոսիկ, իւր անձնական ներշնչմամբ՝ ազգային գործոց գլուխն համախմբելով բարձր անձնաւորութիւններ։ Եւ յիրաւի, Վսեմ. Տիգրան փաշա Ալպո, մեծատուն խորհրդականն արտաքին գործոց նախարարութեան Եգիպտոսի, Իզմիրլեան Սրբազանի յորդորանօք միայն յօժարած է ընդունիլ Ընդհ. Ժողովոյ Ատենապետի պաշտօնը, պետական զբաղմանք գրաւեալ իւր սուղ ժամերուն մէկ մասը նուիրելով ազգային գործոց։ Վսեմ. Պօղոս փաշա, Բարձր. Նուպար փաշայի տաղանդաւոր որդին, Ն. Գերապատուութեան ստիպմանց վրայ ընդունուած է Աղէքսանդրիոյ Ազգ. Վարչութեան Ատենապետի պաշտօնը։ Նոյնպէս և այլք, անկախ գրից տէր և արժանաւոր անձինք, որք առաւել կամ նուազ գործօն մասնակցութիւն մը կը նուիրեն։ Երբ առաջնորդ մը կը յայտնի այսպիսի տարբերով զօրացնել իր նախագահութեան ներքեւ կազմեալ ժողովները, բնականաբար ժողովրդեան համաբուռն ու փութոռութիւնը կը կրկնապատկին։ Բայց մեծամեծաց գործակցութիւնն ապահովելով, Իզմիրլեան Սրբազան չէ հետեւած այնպիսի ուղղութեան մը որ համեստ կացութեան տէր ազգայնին, արհեստաւորք, խանութպանք, անունք որ բուն ժողովուրդը կը կազմեն, հեռի մնան ազգային գործերէ։ Ընդհակառակը տեսանք ասոնցմէ շատեր որք մեծ անձնուիրութեամբ կ'աշխատէին իւր հոգաբարձու, ժողովական, և այլն։ Այս համերաշխութիւնը, պէտք է խոստովանիլ, անցեալին մէջ ամէն ժամանակ տեսնուած չէր Եգիպտոսի ազգային գործոց մէջ զոր արդի Ս. Առաջնորդը ջանացեր եղած է, տեղական հանդամանացներուն ներած աստիճանին մէջ, սահմանադրապէս կառավարել։

Թէ ի՞նչ եղած են Մատթէոս Եպիսկոպոսի պաշտօնավարութեան օգուտներն յԵգիպտոս, քանի մը թերուանչաններ ու ծանօթութիւններ՝ երկար խորհրդածութիւններէ աւելի յստակ գաղափար մը կրնան տալ։ 1886 մարտ 17ին յորում Ն. Գերապատուութիւն իւր առաջնորդական պաշտօնի գլուխը կ'անցնէր, Գահիրէի ազգային Մնաւոր 1200 ոսկի պարտք ունէր, 10 առ 100 տոկոսով, և տարեկան եկամուտցոյցն 270 ոսկւոյ բաց մը։ այսօր այդ պարտքն հատուցուած է ամբողջովին, և եկամուտցոյցը՝ բաց չունենալէ զատ, փոքր յաւելում մըն ալ ցոյց կուտայ։ Պարտուց վճարման գործուարին գործն ի գլուխ եղած է նախաձեռնութեամբ Տիկին Նուպար փաշայի և աշխատութեամբ հանգուցեալ Թագւոր փաշայի, որոց ազգասիրական զգացմանց կոչումն ըրած էր նորընտիր Ս. Առաջնորդը։ Տիկին Նուպար փաշա աւելի գործնական միջոց մը չի՛ գտաւ քան իւր հովանաւորութեան ներքեւ պարահանդէս մը կազմակերպել որուն արդիւնքն եղած է 900 ոսկի։ այս գումարին վրայ աւելցնելով զանազան նուիրատուութիւնք, պարտքը գոցուած է։ Գահիրէի ազգանոց մնաքին մէջ դեռ անջինջ է յիշատակն Օբէրայի Թատրոնին մէջ տրուած այդ չքեղ պարահանդիսին(2) որ խոխվական պալատան մէջ տրուած երեկոյթի մը չափ փայլ ունեցած է, կը պատմեն, մասնակցութեամբ օտարազգի երեւելեաց։ Նուպար փաշա, յանձամ նախարարապետ, պարահանդիսի երեկոյին այցութիւն տալով Իզմիրլեան Սրբազանին,

—Այս տարեքիս մէջ ինձ պարե՞լ պիտի տաս, ըսած է ծիծաղելով։

Եւ արդարեւ, Նուպար փաշա և Տիկինն այդ հանդիսի յաջողութեան համար զոհողութիւններ յանձն առած էին, որոց մեծագոյնն իրենց պարելը չէր։

Պարտուց վճարումն ի կատար հասնելէ յետոյ, Առաջնորդ Սրբազանն իւր հոգածութեան գլխաւոր առարկայ ըրաւ Գահիրէի եկեղեցւոյն և առաջնորդարանի նորոգութիւնն։ այս վերջինը կիսաւեր չէնք մը՝ եր դեռ երկու տարի առաջ, և ունէր միայն հոգեւոր ուն կոչուած մաս մը որ կը բաղկանար երկու խուցերէ։ այժմ այդ մասը, վայելչապէս նորոգուած ու կահաւորուած, ընդունելութեան սրահի վերածուած է, իսկ առաջնորդարանը բոլորովին ի նորոյ կառուցուած է, և ունի ժողովարան, դիւանատուն, թաղ. խորհրդարան, հիւրանոց, վերջապէս Եգիպտոսի հայոց առաջնորդարանը կոչուելու արժանի գեղեցիկ չէնք մը ուր ամբողջ չաբաթ մը անցունելով, ականատես եղանք հոն տիրող բարեկարգութեան։ Իզմիրլեան Սրբազանի աչալուրջ հսկողութեան ներքեւ՝ ընթացիկ գործերը կը տնօրինուին անդդ կանոնաւորապէս, հայերէնի և արաբերէնի քարտուղարք կ'աշխատին եռանդեամբ և ժողովները կը խարխուլ վիճակի մէջ էր, նորոգուած է փառաւորապէս։ Այս չինութեանց ու նորոգութեանց մէջ Եգիպտոսի հայ մեծատունք չեն զլացած իրենց թանկագին աջակցութիւնը եւ դրամական նպաստները, բայց գործն ի գլուխ եղած է Գեր. Առաջնորդին անվհատ աշխատութեան եւ ազգու հրաւէրներուն շնորհիւ։ Նոյնպէս նորոգուած և վայելուչ դիրքի մէջ դրուած են Մարմնոյի գերեզմանատունն ու եկեղեցին։

Ազգ. վարժարանն որ յառաջագոյն ամսական 19 ոսկւոյ նպաստ միայն կըստանար եկեղեցւոյ Մնաւոր կէն, այժմ 30 ոսկի կըստանայ, եւ կը կառավարուի յոյժ բարեկարգ վիճակի մէջ, ընդ անօրինութեամբ Ն. Աղաղամէ էֆէնտիի, ուսեալ եւ եռանդուն դասատարակին։ Առաջնորդը մնանց կը հսկէ վարժարանին վրայ և տնական նպաստին յաւելումամբ՝ որ արդիւնք է իւր անօրինութեան, չօշափելի ապացոյց մը տուած է թէ իւր առաջնորդական զբաղմանց մէջ բարձրագոյն շրջաններ դաստիարակութեան գործը։(3)

Իզմիրլեան Սրբազանի և իրեն գործակից ժողովոյ անվհատ աշխատութեան եւ իմաստուն վարչութեան շնորհիւ՝ վերջին ժամանակներս Գահիրէի ազգային Մնաւորին մէջ 4,000 ոսկի պարտաց դրամ կար որուն 1,000 ոսկին յատկացուեցաւ մեծ չէնքի մը կառուցման, Պէյն-էլ-Սուրէն փողոցին մէջ ուր կը գտնուի նաեւ առաջնորդարանը։ այդ կալուած որոյ չինութիւնը բաւական յառաջացած էր արդէն յուլիս ամսուն և այժմ անշուշտ աւարտելու մօտ, կարեւոր եկամուտ մը պիտի ապահովէ։ իսկ մնացեալ 3,000 ոսկւոյ գումարն յատկացուեցաւ 123 ֆէտտան (7500 քառակուսի կանգուն) տարածութեամբ արտի մը գնման, Պէյն-Ի-Սուէֆի միւտիրութեան մէջ, որ տարեկան 200 ոսկի հասոյթ կը բերէ։ Աղէքսանդրիա կը գտնուէին այն միջոցին երբ բանակցութիւնք կը կատարուէին այդ արտի գնման համար, ու տեսանք թէ ի՞նչպէս սիրայօժար իրենց ժամանակը կը զոհէին Պօղոս փաշա և այլ ժողովականք, ժամադիր ըլլալով Գեր. Առաջնորդին հետ, երթալ անձամբ տեսնելու համար գընելի հողն ու կարելի եղած շահաբեր պայմաններով գործելով։ տեղացի ազգայինք ա՛լ, հիւրերն ա՛լ, ճշմարիտ գոհունակութիւն մը կը զգային տեսնելով այս անձնուէր գործունէութիւնն ու ազգային դրամոց գործածութեան մասին տիրող խնայասէր ոգին։ վերոյիշեալ կալուածին ու արտին եկամտից մէկ մասը պիտի յատկացուի եկեղեցւոյն, դպրոցին, ազգ. պաշտօնէից և աղքատաց։ աղքատներ որք ո՛չ միայն նպաստ մը խնդրելու համար կը դիմեն Առաջնորդարանին՝ այլ եւ յաճախ առանց դրամի, առանց պաշտպանի, եգիպտական հողին վրայ վերարեալ հայեր են որք ուղեւորութեան ծախք կը խնդրեն։ Առաջնորդն հայրաբար կը հոգայ այս ամէնը, աղքատաց ձեռք կարկառելով և անոնք անօգնական ճամբորդներն իրենց տեղը վերադարձուելով։

Գեղեցիկ զուգադիպութեամբ մը, շատ մը օգտաշատ խորհուրդներ իրագործուելու վրայ էին ճիշդ այն թուականին յորում Եգիպտոս կը գտնուէին Պէյն-էլ-Սուրէն փողոցի կալուածին չինութենէն և Պէյն-Ի-Սուէֆի արտին գնումէն զատ, որոշուած էր ի հիմանց վերաշինել Աղէքսանդրիոյ առաջնորդարանն ու ազգ. վարժարանը։ Եւ այն օրն յորում մեկնեցանք Աղէքսանդրիայէն, յատակաձեւ ու գրամ, ամէն ինչ պատրաստ էր այդ երկու չէնքերու քանդման և ի հիմանց վերաշինութեան համար։ —աշխատութիւնք վաղուց սկսած են ցարդ։ Արմենեանց ընդարձակ պարտիզին մէջ, քաղաքին աղմուկներէն հեռի, նորակերտ եկեղեցւոյն հանդէպ պիտի կառուցուին վայելուչ չէնք մը՝ առաջնորդարանի համար, և փառաւոր վարժարան մը՝ երկու սեռի մանկտւոյ համար, այնպէս որ Գահիրէի ազգայնոց նման Աղէքսանդրիոյ ազգայինք ևս իրաւունք ունենան հպարտութեամբ ցոյց տալու օտարաց՝ իրենց փառաւոր եկեղեցին, դպրոցն ու առաջնորդարանը, ամենքն ալ վերաշինուած կամ նորոգուած Իզմիրլեան Սրբազանի նախաձեռնութեամբ և առատաձեռն նուիրատուութեամբք մեծամեծ ազգայնոց յորս անմոռանալի տեղ մը կը գրաւէ հանդուցեալ Թագւոր փաշայի անունը։ Աղէքսանդրիոյ Ազգ. Մնաւորն ևս, բարւոք մատակարարութեան մը ընդհրիւ, յոյժ գոհացուցիչ կացութեան մէջ կը գտնուի, և վարժարանին բարեկարգ վիճակին նոր զարկ մը տալու համար անօրինութիւնք եղած են։

Այսպէս, մինչ ազգին ձեռնարկուած էր արտի գնման և առաջնորդարանի վերաշինութեան, անդին՝ Վսեմ. Տիգրան փաշա իւր բարձր ազդեցութիւնն ի գործ կը դնէր Տայիրայի Սանիէյի հետ միացնելու համար ազգ. ստացուածքն եղող Հիսասի իպատկէն որ 30 անգամ կաղմներէ կը բաղկանայ։ Այս միացում պէս պէս օգուտներ ունի որոց գլխաւորն է հասութից առաւելութիւնը։ Նուպարեան գերդաստանն և իրենց ազնուազգի փեսայն չեն շատանար սակայն սոսկ իրենց ազդեցութիւնն ի գործ դնելով և բարոյական աջակցութիւնը նուիրելով։ գեն վեքիլես, ինչպէս կը յիշուի, Նուպար փաշայի վաղամեռիկ դստեր (տիկին Տիգրան փաշա) Թէրէքէյի հաշուէն 3439 ½ գաղդիական ոսկի ստացած է Եգիպտոսի ազգ. Մնաւորը։ բաց ատի, Տիգրան փաշա իւր տիկնոջ յուշարկաւորութեան առթիւ նուիրած է 1,000 ֆրանք զոր Թաղ. Խորհուրդն յատկացուց եկեղեցւոյ խորանին ոսկեզօծման։ Ն. Վսեմութիւն խոստացած է նաեւ գերեզմանատան արդի հին դրան տեղ՝ իւր ծախիւք դեղեցիկ դուռ մը կառուցանել տալ։

Երկար կըլլայ մի առ մի թուել ասա բոլոր այն նուիրատուութիւններն որք եղած են Գեր. Մատթէոն Եպիսկոպոսի առաջնորդութեան օրով։ երբ Ժողովուրդ ու մեծատունք հաւասարապէս կը սիրեն ու կը յարգեն իրենց Առաջնորդն, յայնժամ ո՛րն իր լուսմանն, ո՛րն իր ազդեցութիւնը, ո՛րն իր անձնուէր աշխատութիւնը կը նուիրեն ինքնակամ, և ճշմարտութիւնը միայն յայտարարած կ'ըլլանք երբ ըսենք թէ Իզմիրլեան Սրբազան լիովին կը վայելէ այս համարումն ու սէրը։ Առանձին աշխատութեան մը նիւթ է այդ նուիրատուութեանց մանրամասնութիւններն հրատարակել և մի առ մի թուել այն գործեր զորս ի կատար հանած է Եգիպտոսի արդի Ս. Առաջնորդն երեք ու կէս տարուան ժամանակամիջոցի մէջ։ Անշուշտ այն տեղեկագիր զոր Ն. Գերապատուութիւն իւր հրաժարականի հետ մատուցած է Ազգ. Կեդր. Վարչութեան, կը բովանդակէ այս բոլոր ծանօթութիւններ, մեկին և մանրամասն։

Այս քանի մը տողեր տկար գաղափար մը կուտան իւր աշխատութեանց վրայ։ բարեբաղդաբար, Իզմիրլեան Սրբազան մեր այն բարձրաստիճան եկեղեցականաց կարդէն է որոց արժանիք ծանօթ են ազգին ամէն մասանց։ Եգիպտոսի վիճակը գործունէութեան նոր ասպարէզ մը կը բանար իւր առջեւ, և հոն արդիւնաւորապէս գործեց իւր անաչառ ոգւով, անյոգնաբար կամք և անձնուէր սրտով։ Վերջին ժամանակներս անոնց խլրտումն որ յառաջ եկած էր ըմբոստ քահանայի մը հեռացումէն, արդիւնք էր լոկ փոքրիկ խմբակի մը թերագրութեանց։ այնքան սխալ, այնքան թիւր պատմուած էր հոս ամէն ինչ, որ իրաւամբ զարմացանք՝ երբ ի Գահիրէ բոլոր ժողովուրդը խումբ-խումբ դիմելով յառաջնորդարան, Ամեն. Տ. Ցարութիւն Պատրիարքին ուղեկցող պատուիրակաց և Աբէ-եէի թղթակցին յայտնեցին անհուն գոհունակութիւն, չափազանցութիւն չէ ըսել սրտաբեղ երախտագիտութիւն, իրենց պատուական հովուին նկատմամբ։ Կարի անընչան թիւ մը կը կազմեն անոնք որք բառութիւն մ'էին այս աքանչացողաց մէջ, և անոնք ալ իրենց մէջ տարակարծիք, չունենալով ո՛չ մէկ լուրջ առարկութիւն, ո՛չ մէկ արդար գանգատ, հաշտութեան գալու և ներողութիւն հայցելու տրամադիր էին երբ հեռացանք Գահիրէէն։

Եգիպտոսի վիճակին հովութիւնը գաւառային շատ մը վիճակաց հովութիւնէն աւելի դժուարութիւններ ունի, գլխաւորաբար սա տեսակէտով որ այդ վիճակի ժողովուրդը մնստմն բաղկացեալ է զանազան երկիրներէ Եգիպտոս գաղթող հայերէ որք մնացուոր կամ հեռաւոր ժամանակներէ հետէ հաստատուած են անդ, և տեղացւոց հետ հաւասար իրաւունքներ կը վայելեն ու պարտականութիւններ կըստանձնեն։ Իզմիրլեան Սրբազան դիտցած է իմաստուն կառավարութեամբ մը՝ համերաշխ գործակցութեան և արդիւնաւոր աշխատութեանց առաջնորդել այդ ժողովուրդը։ իր վարչական բարենորոգումներէն զատ, բարոյական բարենորոգումներ ալ իրականացուցած է—եթէ կարելի է այսպէս ըսել։ Եկեղեցւոյն մէջ՝ իր հոգեշունչ քարոզներով, ժողովոց մէջ՝ իր ազդու ատենաբանութիւններով ու լուրջ խորհուրդներով, մասնաւոր տեսակցութեանց մէջ իր ողջամիտ գաղափարներով գրաւած է ընդհանուրին սիրտը և այնպիսի եղբայրակցութիւն մը յառաջ բերած ու այնպիսի ոգի մը ներշնչած է որ Եգիպտոսի Հայք կը դուրդուրան նորա վրայ, ու կը գործեն նորնքան իրենց անձնական պատրաստականութեամբ որքան առաջնորդ Սրբազանին ազդած գրգիռներով։

Այս պարագայից մէջ, դիւրին է գաղափար կազմել թէ ո՛րպիսի սրբայաւորութիւն առաջ պիտի բերէ յԵգիպտոս, Գեր. Մատթէոս եպիսկոպոսի հրաժարումն լուրը։ Եգիպտոսի ազգայինք չեն ուզեր եւ չ'պիտի ուզեն բաժնուիլ իրենց սիրելեաց Առաջնորդէն, այս էր ընդհանուրին փափաքն, սկսեալ երեւելիներէն մինչեւ ժողովրդեան ամենէն հասարակ կացութեան տէր զանգն, որք ակնդէտ կը սպասեն Ն. Գերապատուութեան վերադարձին։ Ամեն. Ս. Պատրիարքն եւ Ազգ. Կեդր. Վարչութիւնն անտարակոյս գոհացում պիտի տան այս ընդհանուր ըղձին, եւ Եգիպտոսի Ազգ. Ժողովականն հարկ եղած դիմումները պիտի ընեն որպէսզի Իզմիրլեան Սրբազան հաճի եւ առնուլ իւր հրաժարականն, և եռամեայ օգտակարութիւնէն կազդուրուած, վերադառնայ յաւիտեան Նեղոսի, շարունակելու իւր սկսած արդիւնաւոր գործն։

ՏԻԳՐԱՆ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

Պոյտը քէօյ,
12 սեպտեմբեր 1889

(1) Ծ.— Դժնդակ հիւանդութիւն մը որ ժամանակէ մը հետէ կը ծանրանար մարմնոյս, մանաւանդ աջ բազուկիս վրայ, կ'արգելար ինձ ո՛ր և է գրաւոր աշխատութիւն։ հետեւաբար ընդհատեալ մնաց յԵգիպտոս Ուղեւորութեան նկարագրութիւնը։ Այսօր, հազիւ ուրեմն գրիչ շարժելու կարող, կը փութամ գրել ներկայ տեսութիւնն, յետ կատարեալ ապաքինման վերադարձելով ուղեւորական տպաւորութեանցս շարունակութիւնը։

(2) Այդ պարահանդիսի նկարագրութիւնը ժամանակին հրատարակուած է Աբէ-եէի մէջ։

(3) Ծ.—Ուրիշ առթիւ մը պատեհութիւն կունենանք մանրամասնօրէն խօսելու այդ վարժարանի, ինչպէս նաեւ Եգիպտոսի ազգային զանազան ժողովոց, ընկերութեանց, և անոնց գործոցը վրայ։

ՀՅՈՅԹ Ց'ԱՄԵՐԻԿԱ.

ՈՒՍՔԸՐ, 10 սեպտ.

Մեր վերջին նամակս Սարաֆեան Հօր Պօսթօնի հայոց կղմանէ գտած ընդունելութեան վրայօք գրած ժամանակ չէինք երեւակայել իսկ թէ երկրին «Մամլոյ Մխութեան» կողմանէ պիտի հեռագրուէր ամէն ուրեք որ ինչ տեղի կունենար Պօսթօնի մէջ։ Մէկ քանի օր Պօսթօն մնալէ վերջ երբ վերադարձանք հոս՝ ուրախութեամբ տեսանք թէ Մխիթեան Նահանգաց բոլոր լրագիրք որք քիչ շատ կարեւորութիւն ունին՝ էջեր զոհած էին Հայաստանեայց եկեղեցւոյ անգրանիկ ժամերգութիւնը նկարագրելով։ Քաղաքիս լրագիրներէ մին Բոֆոյ անուն, տեղական նախանձախնդրութենէն շարժեալ կը բողոքէ Պոսթոն Հերալդի դէմ որ սխալմամբ ըսած էր թէ «Մխիթեան Նահանգաց մէջ առաջին անգամն է որ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ ժամերգութիւնը տեղի կունենայ հայ եկեղեցականի մը միջոցաւ Պոսթոնի մէջ»։ Բոֆոյ լրագիրը կ'ըսէ. «Անտարակոյս Պոսթոն մեծ քաղաք մըն է եւ պատմական, այլ պէտք չէ վերագրել իրեն ինչ որ իրեն չի պատկաներ, Սարաֆեան Հայրն առաջին եկեղեցականն է որ եկաւ Մխիթեան Նահանգներն և առաջին անգամ պատարագեց մեր (Ուսթըր) քաղաքը։ հոս կատարեց առաջին ժամերգութիւնն և հոս ընթերցան իւր վկայագրերն տուեալ ի Սրբազան Պատրիարքէն Կ. Պոլսոյ, որով կը ծանուցանէր քարոզիչ վարդապետի պաշտօնն և այլն։» Ուրախալի է որ մինչեւ մօտ ժամանակներ անհայտ մարդ մը նկատուած հայ գաղթականութիւնն իւր քարոզչին շնորհիւ կարեւորութիւն կ'ստանայ և ցոյց կուտայ բնիկ ժողովրդեան թէ ինքը զուրկ չէ քաղաքակրթեալ ազգաց յատկութիւններէ, թէ կը սիրէ իւր մայրենի եկեղեցին, թէ գիտէ յարգել այլոց կրօնն և կանկալէ որ իւր դաւանութիւնն ալ յարգուի փոխադարձաբար։

Երբ ասենք բոլորն հրճուանք կը լեցնէ զգայուն սիրտերն ոչ նուազ ցաւօք կը տեսնեմք նոյն ատեն թէ հակառակ բոլոր գովեստից և պատկառանաց զոր կը շռայլէ մեզ տեղական մամուլը՝ կը գտնուի հայ անհատ մը, (որուն գործը մէջտեղ հանած էինք երկու տարի առաջ և որուն դէմ բոլոր մը հրատարակեց Աբէ-եէ այն ատեն նիւ Եորք բնակող արժանապատիւ մի բժիշկի կողմանէ (Անդրանիկ Ա.յվազեան) որ կը յանդգնի աննշան թերթի մը նամակ գրել իւր սովորական ոճով և եղանակաւ ծանուցանելով թէ, «ժամերգութեան ներկայ գտնուող հայոց մեծ մասն հետաքրքրութենէ շարժեալ եկած էին ոչ թէ ջերմեռանդութենէ, և թէ հայերն չեն հասկ'ար հայերէն լեզուն, (գրաբառ) և թէ իրենք (հայերն) կատարելապէս կը համակրին արեւմտեան աւետարանական եկեղեցեաց, հետեւապէս ժամանակ չի պիտի ունենան զրաղիլ այսօրինակ կրօնական արարողութեանց որ արտաքին ցոյց մ'է միայն և ոչ թէ սատուածապաշտութիւն»։ Դիտնալով իսկ թէ մեր մէջ եւս ինչպէս ամէն ազգաց մէջ կը գտնուին վատոգի անձինք որք ամէն առթիւ կը ջանան մոլորեցնել իրենց հայրենակիցներն, իրօք ցաւալի է որ տասն եւ եօթը տարի Պօսթոնի նման մի լուսաւորութեան կեդրոն քաղաքի մէջ ապրող մի անհատ այս ատաման վայրագ յարձակում մը ընել կը ձեռնարկէ նոյն իսկ իւր ազգին և կրօնին դէմ այսու ամենայնիւ կորուստն մեծ բան մը չէ, նամակագիրն աննշան՝ իւր նամակը հրատարակող թերթն աննշան՝ որուն ընթերցողները մէկ քանի հարիւր մոլեռանդներէ անդին չ'անցնիր երբէք։

* *

«Հոգաբարձութիւն Հայաստանեայց եկեղեցւոյ Ուսթըրի» անուն ժողով մը կազմուեցաւ քաղաքիս մէջ տասներկու անդամներէ բաղկացեալ ընդ նախագահութեամբ Սարաֆեան Հօր և ատենապետութեամբ տէր Կարապետ Թաշճեանի, ատենադպիր Մարտիրոս Պաղտիկեան, Մինաս Գրիգորեան գանձապետ, Գէորգ Ճըզղալեան և Պաղտասար Մ. Թաշճեան և Գէորգ Թաշճեան և Գէորգ Աւետիսեան, Յովհաննէս Մ. Գրիգորեան և Յովհաննէս Եաղճեան, Մարտիրոս Կրճիկեան և Մհի. Նազար Նօրսիկեան և Եաղուբ Թորոսեան անդամք։

* *

Սարաֆեան Հայրը Պօսթօն եղած ժամանակ իւր ըստանկարն հանել տուին չորս տարբեր տարազներով որք պիտի վաճառուին հաւատացեալոց և շահը յատկացեալ պիտի լինի եկեղեցւոյն։

* *

Ուսթըրի մէջ ժամերգութիւն ըրած սրահնիս իւր տեսակին մէջ անզուգական է, 12 կազի լոյսերով և երիւ ելեկտրական կանթեղներով որոց բովանդակ լուսաւորութիւնը չլացուցիչ է աչաց։ Հինգ հարիւր չափ նորաձեւ նստարաններ ունի, երկու առանձնանալու սենեակ և պահարան մը՝ գեղեցիկ պատկերներով զարդարուած և որոց բոլորին ամբողջ կիրակի օրն գործածութեանն համար կը վճարինք 3½ տօլար որուն կէսն եկեղեցին և մէս կէսն կահառը կը վճարէ, երբ իւր նիստերն կ'ընէ կես օրէ վերջ ժամը 7 ին։

* *

Ուսթըրի կահառ Հայկանի տարեշրջանը կը լրանայ ամսոյս 30 երրորդ օրը, նոյնպէս ամբողջ պաշտօնէից ընտրութիւն պիտի կատարուի մօտ օրեր երբ Սարաֆեան Հայր վերադառնայ Ռոդ Այլենդ նահանգի մայրաքաղաք Փրովիդենսէ ուր կ'երթայ այս օրեր պատարագել և մխիթարել յետնեալ չարի հայրենակիցներ որք տարիէ մը աւելի ժամանակէ հետէ հաստատուած են հոն։ Փրովիդենսի մէջ Հայր սուրբն ընդունիլ և պատուելու պաշտօնն ստանձնած են տեարք Տիգրան Խաչարաբեան և և Յակոբ Բարաֆեան, երկուքն ալ տիգրանակերացի։ Մ. Յ. ԹՕՓՀԱՆԵԼԵԱՆ

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ՄԵԾ ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

1853

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԹՂԹԱՎԱՃԱՌՈՒՆՈՑ

Թիւ 27 Ֆիննանցիար Սբանսլ

Թիւ 472 Մեծ փողոց Բրեայ

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ

ԿԱԶՄ

ՀԱՄԱՏԱՏԻՆ ԳԵՂԵՑԻԿ ՓԱՐՈՒՄՈՎ

ԳՐԱԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՊԻՏՈՅՔ

ՏՈՒՄԱՐՔ

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ Ի ՀՐԱՄԱՆԻ

Տպագրութիւն

Այցեստոմս, Հաշուեցոյց, Շրջաբերական, Հրաւիրագիր, Նամակագլուխ եւն. եւն. եւն.

☞ Ցանկնուարաւորիներ իմանալով եւ փութով կը կատարուին։

ՍԳՈՂԵՒ ՄՕՌԻՒ ԶԳԱՆ ՕՇԱՌԱԿ

Կ. Պոլիս, 25 սեպտեմբեր 1889.

Պարոնայք Ազգ. և Պօռն,

Ցորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Ազգի Օշառակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլության և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դեպքերու մէջ։

Իմ կամ ծիրս է թէ այս հանգ և յայտնի պատրաստութիւնը մշտ նախամեծար համարուելու է Մօրս ձկան լեզուին և կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ

Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակի

ԳԱԼԱԹԱՍԱՐԱՅ ՊՈՒՍԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՔ

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԹՈՒ ԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ի ՊԷՏՍ ՄԱՆՈՒԱՆՑ

Գին 3 ղրուշ

ԴԱՍԱԳԻՐՔ ԹՈՒԹԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ի ՊԷՏՍ ՆԱԽԱԿՐԹԱԲԱՆԱՑ

Գին 7 ½ ղրուշ

Պարբերաբերեալ գլխաւոր վարժարանաց մէջ քանի՝ ադիւութեան ուսուցիչ Գարթալեան Երուանդ Էֆէնտիի աշխատասիրած այդ երկու թուաբանութիւնք կրթական արդի ծրագրին համաձայն պատրաստուած են եւ Պատուաբժան Ուսումն. խորհուրդին գնահատելով վաւերացած եւ գլխաւոր վարժարանաց մէջ մուտ գտած են։ Հայոց ՄԻԱՅՆԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ՝ որ իւր 40 են աւելի վարժարանաց պէտք եղած դասագրոց ընտրութեամբ այնքան խնայասէր է, մեծապէս գնահատելով այդ դասագրքին ընդունած է իւր վարժարանաց մէջ եւ այս ինչ կատարեալ երաշխիք մ'է Գարթալեան թուաբանութեանց ընտրելագոյն մեթոդին եւ կատարելութեան։

Կը գտնուին ամէն հայ գրավաճառաց քով։ 644 11—30

ԳԻՆԱ ԼԸՑՈՒՐ

Ամենաազդու գեղ ընդդէմ տկարացուցիչ և ճահճային ջերմանց, խոյլի (սըրաճա) և տանկի։

Գերազանց զօրացուցիչ, վկայեալ և վաւերացեալ ի Բժշկական Ժողովին 427 թուականարով։

Կեդրոնատեղի Վ. Գասապեան դեղավաճառանոց, Պահճէ-Գարու, և ի Գալաթիա Մ. Ա. Լէֆթագիի դեղարանը։

778 3—5

ԼՈՒՍԱՆՆԱՐՉԱՏՈՒՆ ՕՐՈՒՄ

Տ...

Պատիւ ունինք ծանուցանել ձեզ թէ ԱՊՏՈՒԼԱՀ ԵՂԲԱՐՑ քով տան և հինգ տարուան աշխատութենէ և փորձառութենէ յետոյ, Բերայի Մեծ փողոցին մէջ ի Թիւ 301 Տըմիրվիրի Վաճառատան վերեւ հաստատած ենք Լուսանկարչատուն մը Ֆէպէ-ս անուամբ։ Այս լուսանկարչատուն արդի գիտութեան բոլոր կատարելագործութիւնները պիտի ունենայ։ Աշխատութիւնք փութով յառաջ կը տարուին եւ բացումը տեղի պիտի ունենայ յաւելեայ Սեպտեմբեր 1 ին։

Լուսանկարչական արուեստին էջ մեր երկար փորձառութիւնը, հասարակութեան մեզ շնորհելիք վստահութեան արժանի երեւելը մեր հաստատամիտ, քաջալերական ապագայ մը ցոյց կուտայ մեզ։

Ուստի չենք տարակուսիր, Տ..., թէ մեր կարողութիւնն փորձելէ յետոյ, պիտի յանձիք մեզ շնորհել ձեր յանախորդութիւնը։

Ընդունեցէք եւայլն։

ՊՕՂՈՍ ԹԱՐԽՈՒԼԵԱՆ
ԳԻՐԻԳՈՐ ՏԷՐ-ԱՐՍԷՆԵԱՆ
ԱԼԵՔՈ ԴԱՎԺԵԱՆ

10—75
654

ՏՐ. ՖԷՆՈՒՍԻ

Հակատենդային դեղ, շինուած ի ձեռն

Մայրդբը Լուսիուս Պրունիկի, ի Հէոխլոպ, Գերմանիա, որ միակ իրաւունք ունի սոյն դեղին պատրաստութեան, պաշտպանեալ արքայական արտօնագրով։

Տր. Ֆենրսի Անթիբէբրին, երիտասարդաց համար 1 էն 2 կրամ կ'առնուի՝ ջրի կամ ուրիշ օ և է ըմպելիքի մէջ լուծուելով, և ամէնէն ազդեցիկ ու ամէնէն ծանօթ դեղն է գլխու ցաւի, անգարի, ջղային ցաւի, յոգնաբեկ, ծանոտանեղի, և ուրիշ շատ հիւանդութեանց մէջ լաւագոյն հականեխիչ դեղն է։ Զերմապէս կը յանձնարարուի Բժշկական համալսարանէն

Կը գտնուի ամէն ծանօթ դեղագործ և դեղավաճառի քով։

Տր. Ֆենրսի Անթիբէբրինի վրայ փընտռել Առիւծի պատկերը։ Իւրաքանչիւր տուփ անպատճառ կը կրէ Տր. Ֆենրսի տորագրութիւնը կարմիր տառերով։

Զգուշանալ կեղծերէն։ 515

Մ'ԱՍԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՀԻՒԹ

LIEBIG

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ Ի ՅԾՐԷՑ-ՊԷՆՏՈՍ

Որ 1867էն ի վեր արժանացած է Միջազգային ամեն ցուցահանդէսներու մէջ ամենէն բարձրագոյն վարժարութեանց։ Մեծ դիւրութիւն և խնայողութիւն։ Վայրկենական պատրաստութիւն արգանակի, և ապուրի, համեմի, բանջարեղենաց համար բարեճաշակ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒՍ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԻ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,515,542
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐԻՈՅ 2,085,347

ՆՕՐԹՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,581,000
ՀԱՍՈՅԹ 1888 ՏԱՐԻՈՅ 967,900

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար պիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասին 17,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 **Մ Ա Ր Ի Թ Ա Ց Մ** ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը դիմեն Իրուսի դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** *Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց*

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Սարը թել դբյէի ճէտիտ օն պէն, պէհէր դբյէի ճէտիտի օն պէշ պուչուգ զրուշ։

Օլթան իբլիկի դբյէի ճէտիտ պէշ եիւզ, պէհէր դբյէի ճէտիտի եիրմի ալթը պուչուգ զրուշ։

Սաեէ իբլիկի դբյէի ճէտիտ իւշ եիւզ, պէհէր դբյէի ճէտիտի դբրդ զրուշ։

Թէլ միտալը դբյէի ճէտիտ իքի եիւզ, պէհէր դբյէի ճէտիտի օն պիր զրուշ։

Զիլէ իբլիկի դբյէի ճէտիտ տէօրթ եիւզ, պէհէր դբյէի ճէտիտի դբրդ զրուշ։

Ալթը գաթիը պէշ եիւզ եարտալը մագարա իբլիկի ատէտ պին, պէհէր մագարաս իւշ պուչուգ զրուշ։

Ըկվենտուգ պէզի արչունը ճէտիտ պէշ եիւզ, պէհէր արչունը ճէտիտի 3 զրուշ օն բարա։

Ճիզվէ չէրիտի արչունը ճէտիտ օն պին, պէհէր արչունը ճէտիտի պիր զրուշ։

Թօթին չէրիտի արչունը ճէտիտ պին, պէհէր արչունը ճէտիտի օթուզ փարա։

Գունտուրա գաբաօլը ատէտ պէշ եիւզ պին, պէհէր պին ատէտի տէօրթ պուչուգ զրուշ։

Թօթին լաթիգի արչունը ճէտիտ պէշ եիւզ, պէհէր արչունը ճէտիտի ոտգուզ զրուշ։

Եէրլի իմալի կիվվեզ եիւն զայթան արչունը ճէտիտ իքի եիւզ պին, պէհէր արչունը ճէտիտի օն իքի բարա։

Աբաա սաագնը գբյէի ճէտիտ պին, պէհէր գբյէի ճէտիտի պէշ պուչուգ զրուշ։

Պիր սէնէտէ լիւզումը միգտարը ալընմագ իւզրէ իւշ եալտրալը պուչալը վէ տիւշ քեզիպ սիմ գօրտօն ատէտ պիր, պէհէր ատէտի ալիմբէ զրուշ։

Նիզամիյէ անպարլարը իչին միապաեա օլունմագ իւզրէ մէվզրի միւնագասայա գօնլան պալատէ մուրագամ օն տէօրթ գալմ էյնա ֆիեաթը մուրագամէլերի իլե թարիպլերի եօգխէսինտէ պուլունուպ պէհէր կին միւնագասալարը իճրա օլունմագտա պուլունտրդանան ֆիեաթլարընն թէնգիլի իլե թիա իթմէկէ թարիզ օլանլարը իչպու թարիխտէն ի-թիպարէն պիր հաֆթա նիհայէթինէ գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուսմանիյէ տարէխնէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

12 իւլիս 1889 840
Նո. 7 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Սիրօզ վէ Ճուսա վէ Բազլրգ Տօլէյ վէ Նէվրօգօր մէվզրլէրինտէ պուլունան ասքէր չահանէ իլուն միապաեաը միւնագասատէ պուլունան երզագրն իթասընա թարիպ օլանլարը թարիխտէն պիր հաֆթա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ ատիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

12 իւլիս 1889 841
Նո. 5 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Երզրումտա պուլունան ասքէրի չահանէ իլուն պիր սէնէլիք օլարագ մահալինտէ միապաեաը միւնագասայա գօնլան երզագրն իթասընա թարիպ օլանլարը թարիխը իլանընտան պիր հաֆթա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ ատիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

12 իւլիս 1889 842
Նո. 6 2—3

Պատասխանատու Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐԻՑ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱՆԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԵԱՆ
Ն ԲԱՔԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայէ և Թրէնտ Ֆրանս-Սարպան Քանալ

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաֆում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Ադրիատ սեպտ. 18ին Մարսիլիայէն և սեպտ. 25ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Ադրիատ որ պիտի մեկնի սեպտ. 20ին։

Բարիզ Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 300 ֆրանք
Բ. » 220 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւագրէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմեցէք առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ

Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւլէք
371 Մոմհանէ փողոց, Թիւ 14

Coleman's Liebig's Extract of MEAT & MALT WINE

ԳՈԼԻՄԱՆԻ ԳԻՆԵՆ հէյաահամ և կազդուրիչ ըմպելի մը է, բաղկացեալ Բորդոյի գինիէ, և Լիեպիգի մսի հիւթէ և Մալթի հիւթէ, կազմելով այսպէս անուշամեղ զօրաւոր և դիւրամարս խառնուրդ մը, որ թէ առողջ և թէ անկար մարդոց համար լաւ է հաւասարապէս։

Բժշկական համայնապարհն հաւանած է նմա և բազմաթիւ նշանաւոր բժիշկներէ յանձնարարեալ է հաստատելէ Անգլիոյ թագուհոյ դրկած են իրենց վկայութիւններն։ Ասոնք կը թարգմանենք վերոյիշեալներն տարբեր։

Թ. ԲԷՃԻՆԱՑ ՃՈՒԼՍԻՍ Ս. Բ. Ս. Ա. Լ. Մ. Բ. Ս. Բ. Ռ. ՆԻ ԸՆԿ.

26, Լոմբ Բոտ և 24 Հայլրդէն Պրուէյր

Պէրլինիս, 2 սեպտեմբեր 1889

Պարոնայք.—Ինկոտ առնելով խորապէս մրցումն մը հանած գանազան լուրերը, կը փափաքիմ յայտնապէս գրուցել ձեզ թէ որչափ գոհ եմ ձեր Մսի և Մալթի պատրաստութենէն։ Քանի քանի անգամներ տեսած եմ սառ առողջարար ազդեցութիւնն այն հիւանդութեանց վրայ որոց համար պատրաստեր եմ գայն, և թէ ինչ պարագայից մէջ ձեռք բերած եմ հրաշալի արդիւնքներ զոր պարզ գինին (առանց մսի և մալթի) չպիտի կրնար տալ։

Ընդունեցէք, և այլն և այլն։

Թ. ԲԷՃԻՆԱՑ ՃՈՆԵՍ

Ի վերջոյ, մայրաքաղաքիս գլխաւոր բժիշկը ինքնամբոյ յանձնարարած եմ գայն։

Հարցնել Գոլիմանի Գինենն Լիեբիգի մսի և Մալթի խառնուրդով, գեղեցիկ կեղեներն։ Դիմեցէք ստորագրելոյն, միակ գործակալ ի Թուրքիա Գոլիմանի և ընկերութեան գործարանին

Ս. Հօրմօ Նորուիլ և Լոնտոն։

ԷՏՄՈՒՆԴ ԳԱՐՈՒԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԲԵՐԱՆՈՑ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ, պահականոցին քով, կայարան Ղալաթա-Շիշլի Թրամվէյից։ Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա 80

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՑԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՈՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1889 Սեպտեմբեր 2 Շաբաթ օրէն սկսեալ մինչև յետոյ տեղեկութիւն

(Բոլոր կէտերն օրերն) Եւրոպական եղերքն կամարքէ. Լիմոն ընթեռնասոց Եր-Իներ-Իներ

11 50 Եէնիմ. Մէզարպ. Պէոյիւք. Թարպ. Եէնիք. Պօշ. Բ. Հիսար (Աշնավուտքէրի շոգենաւերն հետ պիտի հաղորդուցի)	32
12 30 Եէնիմ. Մէզպ. Պէոյ. Թարպ. Եէնիք. Միրկ Բ. Հիսար (Աշնավ շոգենաւերն հետ պիտի հաղորդուցի)	21
12 35 Բ. Ա. Գավազ Եէնիմ. Մէզպ. Պէոյ. Թարպ. Պէյդօզ Մինիզ Գանտիլի [Ղանտիլ շոգ. հետ պիտի հաղորդուցի. Ուրբաթ օրերը մինչև Լանգիւտար)	19
1 15 Եէնիմ. Մէզպ. Պէոյ. Թարպ. Եէնիք. Աթէն. Միրկ. Բ. Հիսար [Աշնավուտքիւրի շոգ. հետ պիտի հաղորդուցի. Ուրբաթի օրերը Մէզարպ. Պէյդօզ. Լաս]	18
2 — Եէնիմ. Մէզարպ. Թէոյիւք. Թարպ. Եէնիք. (Վ ոտիրէն Եկող շոգ. հետ պիտի հաղորդուցի. Ուրբաթ օրերը 1 45ին Աթէն. Մերկէն Պոշ. Բ. Հիսար Պէպէք	17
2 35 Եէնիք. Միրկ. Բ. Հիսար Պէպէք Աշնավ. Գուբ. Օրթ. Պէշիք. (Բայի ուրբաթէ)	23
2 50 Բ. Ա. Գավազ Մէզարպ. Պէոյիւք. Թարպ. Պէյդօզ. և Ասիական եղերքը գտնուած մինչև Գանտ. բոլոր Նաւամատոյցները և Պէշիք. (Գանտ. շոգ. պիտի հաղորդ. Ուրբաթ օրերը 2 45ին Մէզարպուրնուէն Եէնլով Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ. պիտի հանդիպի)	34
3 15 Եէնիմ. Մէզպ. Պէոյ. Թարպ. Եէնիք. Աթէն. Մերկ. Պոշ. Բ. Հիսար Պէպէք (Աշնավ. շոգենաւերն հետ պիտի հաղորդուցի. Ուրբաթ օրերը Աշնավ. Գուբ. Օրթ. Պէշիք պիտի հանդիպի)	28
4 30 Եէնիմ. Մէզպ. Պէոյիւք. Թարպ. Եէնիք. Աթէն Մերկ. Պոշ. Բ. Հիսար Պէպէք Աշնավ. Գուբ. Օրթ. Պէշիք	18
5 45 Եէնիմ. Մէզպ. Պէոյ. Թարպ. Եէնիք. Աթէն. Մերկ. Պոշ. Բ. Հիսար Պէպէք Աշնավ. Գուբ. Օրթ. Պէշիք	19
7 — Եէնիմ. Մէզարպ. Պէոյիւք. Թարպ. Պէյդօզ Բայրպ. Եէնիք. Մերկ. Գանդրմ. Ա. և Հիսար Գանտիլ. Աշնավ. Զէնկ. Պէյլեր Օրթապ. Գուբ. Պէշիք. Իւսկ.	2
8 15 Ա. Գավազ Եէնիմ Մէզարպու. Պէոյ. Թարպ. Եէնիք. Մերկ. Բ. Հիսար Պէպէք Աշնավ. Գուբ. Օրթ. Պէշիք.	17
10 — Մէզարպ. Պէոյ. Թարպ. Եէնիք. Մերկ. Բ. Հիսար Աշնավ. Օրթաք. Պէշ.	33
Աշնավուտքէրէն կամարքէ ԷՆԼով շոգենաւերն	
11 30 Պէպէք Աշնավ. Գուբ. Օրթ. Պէշիք.	25
11 35 Եէնիք. Աթէն. Պոշ. Բ. Հիսար Պէպէք Աշնավ. Գուբ. Օրթ. Պէշիք.	22
12 — Պէպէք Աշնավ. Գուբ. Օրթ. Պէշիք.	2
12 30 Աշնավ. Գուբ. Օրթ. Պէշիք.	33
12 50 Բ. Հիսար Պէպէք Աշնավ. Գուբ. Օրթ. Պէշիք. Գաղ.	2
1 20 Բ. Հիսար Պէպէք Աշնավ Գուբ. Օրթ. Պէշիքթաշ	25
2 10 Բ. Հիսար Պէպէք Աշնավ. Գուբ. Օրթ. Պէշ.	22
3 — Պէպէք Աշնավ. Գուբ. Օրթ. Պէշիք. (Ուրբաթի օրերը 2 45ին)	28
3 30 Աշնավ. Գուբ. Օրթ. Պէշիք.	33
4 15 Պէպէք Աշնավ. Գուբ. Օրթ. Պէշ. Գաղ. (Ուրբաթի օրերը Գաղ. չգիտանի հանդիպի)	22
10 30 Բ. Հիսարէն ուղղակի կամուրջ (Ուրբաթի օրերը 11ին)	25
11 20 Պէպէքէն ուղղակի կամարքէ (բայի ուրբ)	2
Ասիական եղեքէն կամարքէ ԷՆԼով շոգենաւ	
11 45 Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզ. Պէշիք.	34
11 50 Պէյդօզ Բայրպ. Զուպ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հաղորդ.)	28
12 25 Պէպէք Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիքթաշ	28
1 15 Պէյդօզ Բայրպ. Զուպուզ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ. [Գանտ. պիտի հղրդ. Ուրբաթի օրերը Վան. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկիւտար	19
1 50 Գանտ. Վանիք. Զէնկիլ. Պէյլեր. Գուզ Իւսկ. (Բայի ուրբաթէ)	33
2 45 Գանտ. Վանիք. Զէնկիլ. Պէյլերդ. Գուզկ (Բայի ուրբաթէ)	32
8 30 Պէյդ. Բայրպ. Զուպուզ. Գանդրմ. Ա. Հիսար Գանտիլ Պէշիք (Գանտ. շոգ. ըլլի հետ պիտի հաղորդուցի) Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Կուզկ. (Ուրբաթի օրերը 2 40ին Մէզարպուրնուէն)	31
4 20 Գանտ. Վան. Զէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ.	32
4 30 Պէյդ. Բայրպ. Զուպ. Գանդ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլ. Գուզ. Պէշիք. (Ուրբաթի օրերը ժամ 4 15 Մէզարէն եէնլով Պէյդիւք. Թարպիսա եւս)	21
6 45 Միրկ. Բ. Ա. Հիսար Գանտ. Աշնավ. Զէնկ. Պէյլ. Օրթ. Գուզկ. Պէշիք. Իւսկ.	25

9 15 Պէշիք. Թարպ. Պէյդօզ Բայրպ Զուպ. Գանդրմա Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք Զէնկիլ. Պէյլերպէ, Գուզկ. Իւսկ.	28
9 30 Գանտիլիէ ուղղակի կամուրջ (Հինգշաբթի օրերը Զէնկիլէ. Լաս բայի ուրբաթէ)	22
10 20 Գանտիլի Զենկիլբէյ	28
11 — Գուզկուռնուզէն ուղղակի կամուրջ (Բայի ուրբաթէ)	22
(Բոլոր կէտերն օրերն) կամարքէն Լարգիտան Եղեբ Երինինկոյ շոգենաւոց ժամերը.	
1 — Պէշիք. Օրթաք. Աշնավուտ. Բ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէոյ. Մէզարպ. Բ. Ա. Գավազ (Ուրբաթի օրերը Մէզարպ. Պէյդօզ. Լաս)	34
1 30 Պէշիք Օրթ. Գուզ. Աշնավ. Պէպէք Բ. Հիսար. Պոշ. Եէնիք. Թարպ. Պէոյ. Մէզպ. Եէնիմ.	28
2 15 Գաղաթ. Իւսկ. Պէշիք. Կուզկ. Օրթ. Պէյլեր. Զէնկիլ. Գանտիլ. Գանտիլ. Ա. և Բ. Հիսար Գանտ. Միրկ. Եէնիք. Բայրպ. Պէյդ. Թարպ. Պէոյ. Մէզ. Եէնիմանայլէ	2
3 — Պէշիք. Օրթաք. Աշնավուտ. Պէպէք Բ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէոյ. Մէզարպ. Եէնիմանայլէ	18
4 — Պէշիք. Օրթ. Գուզ. Աշնավ. Պէպէք Բ. Հիսար Պոշ. Եէնիք. Թարպ. Պէոյ. Մէզարպ. Եէնիմ.	19
5 — Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթաք. Պէյլ. Զէնկ. Աշնավ. Գանտ. Ա. և Բ. Հիսար Գանտ. Միրկ.	25
6 — Գաղաթ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթաք. Գուզբաշ. Աշնավ. Պէպէք. Բ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պէյդօզ. Թարպ. Պէոյիւք. Մէզարպ. Եէնիմ. և Գաղաթեր	17
7 — Պէշիք. Իւսկ. Գուզկ. Օրթաք. Գուզբաշ. Աշնավ. Պէյլ. Զէնկ. Գանտ. Ա. և Բ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պէյդօզ. Թարպ. Պէոյիւք. Մէզարպ. Եէնիմ.	23
8 30 Պէշիք. Օրթ. Աշնավ. Պէպ. Բ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէոյ. Մէզարպ. Եէնիմ.	33
9 15 Պէշ. Օրթ. Գուզ. Աշնավ. Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանդրմա Զուպ. Բայրպ. Պէյդ. Թարպ. Պէոյ. Մէզարպ. Եէնիմ. Ուրբաթի օրերը մինչեւ Մէզարպ.	19
10 — Եէնիք. Թարպ. Պէոյիւք. Մէզարպ. Եէնիմ. [Բայի ուրբաթէ]	18
10 30 Բ. Հիսար Պոշ. Միրկ. Աթէն. Եէ-նիք. Թարպ. Պէոյիւքերէ. Մէզար. Եէնիմ. [Ուրբաթերը 10 35ին Օրթաք. Ա.]	32
11 10 Եէնիք. Թարպ. Պէոյ. Մէզպ. Եէնիմ. [Ուրբաթերը Աշնավ. Բ. Հիսար]	17
11 35 Պէշիք Բ Հիսար Պոշ. Միրկ. Աթէն. Եէնիք.	22
Կամարքէն Ալանիսարիքէ Երինինկոյ շոգենաւոց ժամերը	
12 40 Ուղղակի Բ. Հիսար	25
1 25 » »	22

3 — Ուղղակի Աշնավուտ գիւղ	32
3 35 Ուղղակի Պէպէք. (Բայի ուրբաթէ)	28
9 55 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Աշնավ. Պէպ. Բ. Հիսար (Գաղաթի եղեգ շոգենաւերն հետ պիտի հաղորդուցի) Ուրբաթի օրը ժամ 10. 10 ին)	25
10 31 Պէշիք. Օրթ. Գուզ. Աշնավ. Պէպէք (Բայի ուրբաթէ)	2
11 15 Գուզ. Պէշիք. Օրթ. Գուզ. Աշնավ. Պէպէք Բ. Հիսար. Գյումրը.	28
11 40 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Աշնավ. Պէպէք (Բայի ուրբաթէ)	25
12 — Պէշիք. Օրթ. Գուզ. Աշնավ.	2
Կամարքէն Ասիական եղեբէ Երինինկոյ շոգենաւոց ժամերը	
1 10 Ուղղակի Գանտիլի [Բայի ուրբաթէ]	33
2 5 Ուղղակի Գանտիլի (Բայի ուրբաթէ)	32
1 15 Իւսկ Գուզկ Պէյլ. Զէնկ. Վան. Եէնիք. (Ուրբաթերը մինչև Պէպէք	23
2 45 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Զէնկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանդ. Զուպուզ. Բայրպ. Պէյդ. (Ուրբաթի օրերը ժ. 2 15ին Թարպ. Պէոյիւք. Մէզարպ.)	21
3 40 Ուղղակի Գանտիլի	32
8 35 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլեր. Զէնկիլ. Վան. Գանտիլ. (Վ ոտիրէն եկող շոգ. հետ պիտի հաղորդուցի բայի ուրբաթէ)	22
9 25 Պէշիքթաշ. Գուզկուռնուզ. Պէյլեր. Զեն-կիլ. Վանիք. Գանտիլ. (Գաղաթեր գացող շոգենաւերն հետ պիտի հաղորդ-ուցի)	28
10 5 Գանտիլի Ա. Հիսար Գանդ. Զուպ. Բայրպ. Պէյդ. Թարպ. Մէզարպ. Գաղաթեր (Ուրբաթերը Պէշիքթաշ.	21
10 40 Իւսկ. Գուզ. (Բայի ուրբաթէ)	22
10 45 Պէշիքթաշ. Գուզկուռնուզ. Պէյլեր. Զէնկիլ. Վան. Գանտ. Պէշիք (Ուրբաթի օրերը իւսկ. (Գանտ. Վ ոտիրի շոգ. հետ պիտի հաղորդուցի)	84.
11 20 Գանտիլ. Ա. Հիսար. Գանդրմ. Զուպ. Բայրպ. Պէյդ. Թարպ. (Ուրբ. օրերը 11 25)	28
11 45 Գանտի. Գուզ. Պէյլ. Զէնկ. Վանիք.	33

Ուրբաթի օրերը կամուրջին ժամ 4 ին շոգենաւ մ'եղնելով Իւսկ. Գուզկ. Պէյլերպ. Զէնկիլ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար. Գանդրմա Զուպ. Բայրպ. Պէյդօզ Թարպ. Պէշիք. Մէզարպ.

Ամեն ուրբաթ իրիկուն ժամ 11ին Մէզարպուրնուէն շոգենաւ մ'եղնելով Պէյդիւք. Թարպ. Պէյդօզ Բայրպ. Զուպ. Գանդրմա Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զէնկիլ. Պէյլերպ. Գուզկուռնուզ. Իւսկ. Գանդիպելով կամուրջ։

ԻՄԱԿԻՒՏԱՅԻՆԵՐԹԻՆԵԼՈՅ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իսկիսարէն	Կամարքէն	Կամարքէն	Իսկիսար
— —	— —	— —	— —
— —	6 15	Պէշիք	12 20
12 —	7 5		1 —
12 30	8 5	Վ.ոտի	1 15
1 —	8 20	Պէշիք	1 21
1 30	9 —		2 10
2 —	9 30		2 15
2 30	10 —	Ֆէրոպ	2 30
3 —	10 20	Պէշիք	3 45
3 30	10 50		4 20
3 45	11 —	Գուզկ.	5 —
4 20	11 10	Ֆէրոպ	5 15
5 —	11 20		5 35
5 15	11 40		— —
5 35	12 5		
— —	— —		

Կամարքէն	Կամարքէն	Իսկիսար
— —	— —	— —
6 15	Պէշիք	12 20
7 5		1 —
8 —	Վ.ոտի	1 15
8 20	Պէշիք	1 21
9 —		2 10
9 30		2 15
10 —	Ֆէրոպ	2 30
10 10	Պէշիք	3 45
10 50		4 20
11 —	Գուզկ.	5 —
11 10	Ֆէրոպ	5 15
11 40		5 35
12 5		— —

ԿԻՒՍԱԿԻ ԵՒ ՍԻՐԲԱՔԻ ՕՐԵՐ

Իսկիսարէն	Կամարքէ	Կամարքէն	Իսկիսար
— —	6 15	Պէշիք	12 20
12 —	7 5		1 —
12 45	8 — **		1 15
1 30	Պէշիք 8 20	Պէշիք	1 20
2 15	9 —		2 30
3 —	Պէշիք. 9 30		2 15
3 30	10 —	Ֆէրոպ	3 —
3 45	Ֆէրոպոյ 10 10	Պէշիք	3 45
4 20	10 40		4 —
5 —	Վ.ոտիրը 11 10		4 30
5 15	Ֆէրոպոյ 11 10	Ֆէրոպ	5 —
5 35	11 40		5 10
— —	12 5		5 35

Կամարքէն	Կամարքէն	Իսկիսար
— —	6 —	Ֆէրոպ
6 15		
7 5	Վ.ոտի.	7 5
8 15	Պէշիք	8 15 ***
9 5		9 5
9 45	Վ.ոտի.	9 45
10 10	Պէշիք	10 10
10 30	Ֆէրոպ.	10 30
11 20	Վ.ոտի.	11 20
11 40		11 40
12 5	Պէշիք	12 5

* Այս երթեւեկութիւնն Հրեից ոտնակրան, և շաբաթի օրերը Գուզկ. լցնիսի հանդիպին։
** Բայի կիրակի օրերն։

ՀԱՐԻՒ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ ԻՍԿԷՍԱՔ ՕՐԵՐԷՆ

2 —	Հարեմեն Պայամաղ	(բայ ի կիրակի օրերէն)
4 30	»	»
10 40	»	» (բայ ի կիրակի օրերէն)
11 20	»	» (Կիրակի օրեր ժ. 10 45ին)
1 40	Կամարքէն Հարեմ Պայամաղ	(բայ ի կիրակի օրերէն)
4	Կամարքէն Հարեմ ուռան Պայամաղ	
10 10	Կամարքէն Հարեմ անտի Պայամաղ	(բայ ի կիրակի օրերէն)
11 10	Կամարքէն Հարեմ անտի Սարայամաղ	(Կիրակի օրերը ժ. 10 30 ին)։

ԻՄԱԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐԲԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ

ԳԱԼԱՔԱՇԵՆ ՄԻՋԵՆ ԿԱՄԱՐՔԷ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ-ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 45	Իսկիսարէն Գալաթա Սիրքէճի
5 15	Իսկիսարէն Սիրքէճի
10 —	Իսկիսարէն Պիրքէճի
11 10 »	Գալաթայէ (Եէնի գիւղի շոգենաւերն հետ կը հաղորդուցի)
4 30	Սիրքէճիէն Իսկիսար
6 —	Սիրքէճիէն Գալաթա Իսկիսար
10 30	Սիրքէճիէն Իսկիսար
11 20	Գալաթայէն Իսկիսար

*** Միայն կիրակի օրերը Պէշիքթաշ.
» Այս երթեւեկութիւնն կիրակի օրերը ժամ 8ին։

Ծան.—Սպէշ հիշատակած նաւն ուսան, շոգենաւ էրթայ դանուսած տեղը պիտի նաւ։

181

ԼՈԳԱՐԱՆՆԵՐՆ ՀԵՇՏԱԲՈՅՐ ԿԸ ԽՆԿՈՒԻՆ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՆՈՒՇԱՀՈՑ ԱՂԵՐՈՎ

Լոգարանի եւ արդուզարդի համար

Այս աղերն, առողջապահական մեծ յատկութիւններ ունենալով, շատ անուշ կ'բնեն կրի և հեշտաբոյր հոտ մը կուտան նմա։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱՆՈՒՇԱՀՈՑ ԱՂԵՐՆԵՐՍ ամենայն ազդեցութիւն ունին գեղեցկացնելու և զովացնելու համար մարմը, թարչամնտի ախտերը, և գրիպն տալով գեղ ու թարմութիւն։

Արեւելեան Անուշահոտ Աղերը գործածուած են Հիսանդանաց Սենեակին Մէջ. ի կենդանոն օգտ զովացնելու և հանելու համար։

Այս աղերուն հակառակ յատկութիւնները շատ օգտակար են մարդի հիւանդութեանց մէջ։

Ս. ԹՐԱՎԱՏՈ և ԸՆԿ. 27, Ճիւլի Ռուլան Դիմել առ մեր գործակալ ի Թուրքիա

ԷՏՄՈՒՆԴ ԳԱՐՈՒԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԲԵՐԱՆՈՑ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ, Քարահանոցին քով, կայարան Ղալաթա-Շիշլի Թրամվէյից, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 681

ՑՕԴԱՑԱՒԻԸ ԵՒ ՄԻԶԱՆՑՔԻ ՔԱՐԸ

ԶԵՆ ԿՐՆԱՐ ԲՈՒԺԻԼ ԱՌԱՆՑ ԼԻԹԻՆԻ

Շ. ԼԸ Բէոտրիէլի հատաւոր Սէլ տը Լիթինները, փոքրաքանակ առնուելով, քիչ ժամանակի մէջ կ'անհետացնեն միզանցքին մէջ գտնուող աւազը և քարը։ Այս երեւոյթով կը բացատրուի իրենց ազդեցութիւնն ընդդէմ վերեւ նշանակեալ հիւանդութեանց։ 445

ԼԸ ԲԷՈՏՐԻԷԼ և ԸՆԿ. LE PERDRIEL & Cie. Ի ԲԱՐԻԶ և Դեղարանաց մէջ։

THE CROWN PERFUMERY COMPANY

ՀՈՏԱԼԻՏ ՆԻՒԹՈՅ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՊԱՏՈՒՆԻ «ԹԱԳ» ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Այս գեղացուցիչները շատ խիտ են, և անբաղդատելի բուրման առատութիւն և տեւականութիւն։ Աւելի անոյշ մեկ թանին անուններն.

ԹԷՆԵԼ, ՎԻՈԼ (Թէնելի փայտ)	ՄԱԳԹՈՒԼԻԱ
ՎԻՈԼ ՎԻՈԼԷԹ (Մանիշակ անուառաց)	ՇՈՒՇԱՆ ԳԼԸԳ
ԼԻԼԻ ՕՎ. ՏՅԻ ՎԱԼԼԵՅ (Շուշան Հովտաց)	ԷՊ. ՊՈՒԳԻ
ՀՈՒՆԱՑԻ ՐՈՁ (Ձիրտակի վարդ)	ՄԱՐԿԱՐԻԹԱ
ԳԵԼԷՊ ԷՅԵԼ ՊԼՈՒՄԸՐ	ԻԼԱՆ ԻԼԱՆ
ՀՈՒՆԱՑԻ ՀԷԼԻՈԳՈՐ	ՕՌԻՖԱՆԱԳՈ
ՍՊԱՆԱՆՈՒԹԻՒ	

Այս և այլպէս ուրիշ հոտաւետ նիւ